

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

Консолидирани финансиски извештаи

31 декември 2015 година

Содржина

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА.....	4
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА.....	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ.....	6
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	7
1. Општи информации за Групацијата	8
2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи	8
2.2 Значајни сметководствени политики.....	9
2.3 Значајни сметководствени проценки.....	21
3. Приходи и трошоци.....	23
4. Данок на добивка.....	28
5. Заработувачка по акција	29
6. Недвижности, постројки и опрема.....	29
7. Вложувања во недвижности.....	310
8. Истражување и вреднување на минерални ресурси.....	32
9. Залихи.....	33
10. Побарувања од купувачи и останати побарувања.....	33
11. Пари и парични средства	34
12. Акционерски капитал.....	34
13. Останати резерви.....	35
14. Долгорочни резервации за отпремнини	35
15. Обврски спрема добавувачи и останати обврски.....	38
16. Превземени и потенцијални обврски	38
17. Трансакции со поврзани страни.....	40
18. Управување со финансискиот ризик	43
19. Последователни настани.....	45

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Главен Извршен Директор

Борис Хрисафов

Седиште

Борис Трајковски бр. 94
1000 Скопје

Адвокати

Адвокатска канцеларија Поленак - надворешен адвокат
Адвокатска канцеларија Димитров - надворешен адвокат

Банки

Комерцијална Банка АД - Скопје
Стопанска Банка АД - Скопје
Тутунска Банка АД - Скопје
Алфа Банка АД - Скопје
Охридска Банка АД - Скопје
ПроКредит Банка АД - Скопје
Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје
Халкбанка АД - Скопје

Ревизори

Прајсвотерхаускуперс Ревизија ДОО - Скопје
Бул. 8-ми Септември бр. 16, Хипериум бизнис центар, II кат
1000 Скопје
Република Македонија

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Одборот на Директори и Акционерите на Цементарница „УСЈЕ“ АД – Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Цементарница „УСЈЕ“ АД– Скопје (“Друштвото”), кои што ги вклучуваат консолидираниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2015 година, како и консолидираниот извештај за сеопфатната добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и консолидираниот извештај за паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење приложените консолидирани финансиски извештаи ја презентираат објективно во сите материјални аспекти финансиската состојба на Цементарница „УСЈЕ“ АД Скопје заклучно со 31 декември 2015 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

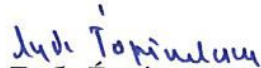
Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на консолидираната годишна сметка и годишниот извештај на Друштвото, кои се одобрени од страна на Одборот на Директори на Друштвото на 25 февруари 2016.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на Друштвото во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на друштвото, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2015 година.

Љубе Ѓорѓиевски
Управител

Љубе Ѓорѓиевски
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

8 април 2016 година
Скопје

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2015 година

		Белешки	
		2015 МКД'000	2014 МКД'000
Приходи од продажба	3а	3.871.924	3.937.438
Останати приходи	3б	90.787	56.069
Трошоци на продадени производи	3в	(2.560.582)	(2.270.656)
Бруто добивка		1.402.129	1.722.851
Останати оперативни приходи	3г	314.330	37.333
Останати оперативни трошоци	3д	(91.262)	(46.907)
Трошоци за продажба и маркетинг	3ѓ	(27.606)	(27.035)
Административни трошоци	3е	(186.821)	(107.613)
Добивка од оперативни активности		1.410.770	1.578.629
Приходи од финансирање		9.296	52.329
Трошоци од финансирање		(18.083)	(2.887)
Нето приходи од финансирање	3ж	(8.787)	49.442
Добивка пред оданочување		1.401.983	1.628.071
Данок на добивка	4	(132.218)	(167.332)
Добивка за годината		1.269.765	1.460.739
Останата сеопфатна добивка			
<i>Останата сеопфатна добивка која не се рекласификува во билансот на успех во последователните периоди:</i>			
Ревалоризационен вишок - Вложивања во недвижности	7	-	4.032
Курсни разлики од продажба на подружници		(5.565)	546
Вкупно сеопфатна добивка за годината		1.264.200	1.465.317
<i>Добивка за годината распределена на:</i>			
Акционерски капитал на матичната компанија		1.265.992	1.459.651
Неконтролирано учество		3.773	1.088
		1.269.765	1.460.739
<i>Заработувачка по акција</i>			
Основна заработувачка по акција која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	5	2,25	2,59
<i>Вкупно сеопфатна добивка за годината распределена на:</i>			
Акционерски капитал на матичната компанија		1.260.321	1.464.034
Неконтролирано учество		3.879	1.283
		1.264.200	1.465.317

КОНСОСЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
за 31 декември 2015 година

	Белешки	2015 МКД'000	2014 МКД'000
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	2.174.937	2.404.387
Нематеријални вложувања		-	4.034
Вложувања во недвижности	7	123.919	124.111
Вложувања во подружница		-	-
Средства за истражување и вреднување	8	19.352	22.617
		2.318.208	2.555.149
Тековни средства			
Залихи	9	615.688	654.239
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	419.838	439.721
Побарување за позајмица	10	-	-
Побарување за повеќе платен данок на добивка		22.335	2.171
Пари и парични средства	11	798.449	873.552
		1.856.320	1.969.683
ВКУПНО СРЕДСТВА		4.174.528	4.524.832
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	12	1.747.730	1.747.730
Акумулирана добивка		1.264.583	1.456.169
Останати резерви	13	502.680	683.200
Реинвестирана добивка		152.494	-
		3.667.487	3.887.099
Неконтролирано учество		-	57.778
Вкупен капитал		3.667.487	3.944.877
Нетековни обврски			
Долгорочни резервации за отпремнини	14	57.148	54.190
Резервација за ревитализација на рудниците		15.006	8.088
		72.154	62.278
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	15	413.880	345.658
Тековен дел на долгорочни резервации за отпремнини	14	6.856	6.488
Обврска за данок на добивка		13.920	163.020
Обврска за дивиденда		231	2.511
		434.887	517.677
ВКУПЕН КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		4.174.528	4.524.832

Потпишано од страна на овластени лица на Друштвото на 25 февруари 2016 година:

Борис Хрисафов

Главен извршен директор

Оливера Василковска

Финансов директор

Придружните белешки претставуваат интегрален дел од овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2015 година

	Белешка	2015 МКД'000	2014 МКД'000
<i>Парични текови од оперативни активности</i>			
Добивка пред оданочување		1.401.983	1.628.071
<i>Исправки за:</i>			
(Добивка) од продажба на НПО		(67)	-
Амортизација на НПО		202.593	216.314
Актуарска (добивка)/загуба, нето		10.062	2.996
Приход од камати		(6.890)	(49.914)
Отпис на застарена залиха		10.921	6.902
Кусок на залиха		-	263
(Добивки) / загуби од вреднување, нето		192	(4.756)
Трошок за камати		5.603	2.887
Приходи од дивиденда		(2.406)	-
Отпис на застарени побарувања		853	766
Нето сегашна вредност на продадени и отпишани НПО		140	1.522
Приходи од продажба на удели		(159.655)	-
Приходи од продажба на НПО		(109.162)	-
Оперативна добивка пред промени во оперативниот капитал		1.354.167	1.805.051
(Зголемување) / намалување на побарувања од купувачи и останати побарувања		(49.684)	(75.877)
Намалување / (Зголемување) на залихите		25.379	(58.775)
Зголемување / (Намалување) на обврски спрема добавувачи и останати обврски		71.171	(24.571)
Парични средства генерирани од оперативни активности		1.401.033	1.645.828
Платени камати		(5.603)	(2.887)
Платен данок на добивка		(303.662)	(4.312)
Нето парични текови од оперативни активности		1.091.767	1.638.629
<i>Парични текови од инвестициони активности</i>			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(308.943)	(282.703)
Средства за истражување и вреднување		(3.265)	(1.682)
Примања од продажба на НПО		217.585	-
Примања од продажба на удели		400.680	-
Примени дивиденди		2.406	-
Примени приходи од камата		6.890	49.914
Дадена позајмица		(10)	-
Нето парични текови генерирани од (користени во) инвестициони активности		315.343	(234.471)
<i>Парични текови од финансиски активности</i>			
Дивиденда платена на акционери во Групацијата		(1.403.501)	(2.632.561)
Дивиденда платена на малцинските акционери		(78.712)	(140.893)
Данок на дивиденда		-	(308.436)
Нето парични текови користени во финансиски активности		(1.482.213)	(3.081.890)
Нето зголемување на пари и парични средства		(75.103)	(1.677.732)
Нето курсни разлики			626
Пари и парични средства на 1 јануари		873.552	2.550.658
Пари и парични средства на 31 декември	11	798.449	873.552

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на 31 декември 2015

	Акционерски капитал	Останати резерви Забелешка 13	Реинвестира на добивка	Акумулирана добивка	Вкупно	Неконтролирано учество	Вкупен капитал
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
На 1 јануари 2015 година	1.747.730	683.200	-	1.456.169	3.887.099	57.778	3.944.877
Добивка за годината	-	-	-	1.265.992	1.265.992	3.773	1.269.765
Останата сеопфатна добивка (Белешка 6)	-	-	-	-	-	-	-
Останата сеопфатна добивка (курсни разлики од продажба на подружници)	-	(5.671)	-	-	(5.671)	106	(5.565)
Вкупно сеопфатна добивка	-	(5.671)	-	1.265.992	1.260.321	3.879	1.264.200
Објавени дивиденд, нето	-	-	-	(1.479.933)	(1.479.933)	-	(1.479.933)
Пренос во акумулирана добивка	-	(174.849)	-	174.849	-	-	-
Пренос од акумулирана добивка	-	-	152.494	(152.494)	-	-	-
Продажба на неконтролирано учество	-	-	-	-	-	(61.657)	(61.657)
На 31 декември 2015 година	1.747.730	502.680	152.494	1.264.583	3.667.487	-	3.667.487

На ден 19 мај 2015 година Собранието на акционери донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2014 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува 1.479.933 илјади денари и се состои од 1.305.084 илјади денари добивка од 2014 година и 174.849 илјади денари законски резерви кои го надминуваат пропишаниот лимит од 10% од акционерскиот капитал. Преостанатата добивка од 2014 година, 152.494 илјади денари е реинвестирана односно се искористи даночното поттикнување за инвестициските вложувања на Групацјата во 2015 година.

За годината што завршува на 31 декември 2014

	Акционерски капитал	Останати резерви (белешка 12)	Акумулирана добивка	Вкупно	Неконтролирано учество	Вкупен капитал
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
На 1 јануари 2014 година	1.747.730	678.817	3.080.879	5.507.426	56.495	5.563.921
Добивка за годината	-	-	1.459.651	1.459.651	1.088	1.460.739
Останата сеопфатна добивка (белешка 6)	-	4.032	-	4.032	-	4.032
Останата сеопфатна добивка(курсни разлики од пренос во валута)	-	351	-	351	195	546
Вкупно сеопфатна добивка	-	4.383	1.459.651	1.464.034	1.283	1.465.317
Објавени дивиденди, нето	-	-	(2.775.925)	(2.775.925)	-	(2.775.925)
Данок на дивиденда	-	-	(308.436)	(308.436)	-	(308.436)
На 31 декември 2014 година	1.747.730	683.200	1.456.169	3.887.099	57.778	3.944.877

1. Општи информации за Групацијата

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружницата во Бугарија е услуги за поддршка на продажбата во Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница “Усје” АД - Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на Групацијата на 31 декември 2015 година е 301 (2014: 314 вработени).

Финансиските извештаи на Групацијата за годината што завршува на 31 декември 2015 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 25 февруари 2016 година.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Консолидираните финансиските извештаи на Цементарница Усје А.Д. – Скопје и нејзините подружници („Групацијата“) беа подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013 и 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015 и 192/2015) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

Консолидираните финансиски извештаи на Групацијата беа подготвени врз основа на историска набавна вредност. Консолидираните финансиски извештаи на Групацијата се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади ('000) освен ако не е поинаку наведено.

Консолидираните финансиски извештаи се состојат од финансиските извештаи на Друштвото и неговата подружница Тројан ЦЕМ ЕООД Бугарија во 100% сопственост на Групацијата. Финансиските извештаи на подружницата се подготвени за истата година на известување како и известите на матичната компанија, користејќи конзистентни сметководствени политики.

На 07 декември 2015 година Групацијата ги продаде своите удели во Цемент Плус за градежни материјали ДОО Косово (65% сопственост) и РУДМАК ДООЕЛ експорт-импорт Скопје (100% сопственост) на Shartcem SH.P.K. Косово. Во продолжение, на истата дата беше основано ново Друштво за производство, трговија и услуги, МИЛКО - ПЦМ Дооел Скопје со непаричен оснивачки влог, хоризонтална мелница за петрол кокс кое на 14 декември 2015 година со целиот влог беше продадено на Shartcem SH.P.K. Косово.

Исто така, на 28 јули 2015 година Друштвото регистрира склад во село Оровник (во близина на градот Охрид) за стратешко присуство на своите производи во југозападниот дел на земјата.

Сите меѓукомпаниски салда, трансакции, приходи и трошоци и добивки и загуби кои произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацијата, а кои се евидентираат како средства целосно се елиминирани заклучно со 7 декември 2015 година за Цемент Плус за градежни материјали ДОО Косово и РУДМАК ДООЕЛ експорт-импорт Скопје и за TROJAN CEM EOOD Бугарија заклучно со 31 декември 2015. Подружниците се целосно консолидирани од датумот на превземањето, кој всушност е датум на кој Групацијата ја стекнала контролата, и продолжува да се консолидира се до датумот до кој таквата контрола ќе постои.

2.2 Значајни сметководствени политики

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Друштвото има контрола над ентитетот.

б. Конзистентност

Со цел читателот на Консолидираните Финансиските Извештаи да добие посоодветни информации, во текот на 2015 година Групацијата направи промена во презентацијата и класификацијата на одредени ставки во Консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка. Имено, приходот од продажба на петрол кокс се класифицира како „Приходи од продажба“ наместо како „Останати приходи“ како што беше во 2014 година и тоа поради значителниот пораст на прометот во 2015 година во однос на претходните периоди. Слично, амортизацијата беше соодветно рекласификувана во „Трошоци на продадени производи“, „Трошоци за маркетинг и продажба“ и „Административни трошоци“. Исто така, приходите и расходите од употреба на сопствени производи се нетираат, додека дисконтите се класифицираат во „Приходи од продажба“ наместо во „Останати оперативни трошоци“. Со цел да се одржи конзистентност со тековната презентација, споредбените податоци беа корегирани соодветно.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

в. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Групацијата.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Групацијата. Интерното известување во рамките на Групацијата кое се презентира на Раководството е на ниво на Групацијата како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

г. Преведување на странски валути

Групацијата ги подготвува финансиските извештаи во македонски денари, кои се функционална и презентациона валута на Групацијата за локални законски потреби. Секој ентитет во Групацијата определува сопствена функционална валута и елементи на финансиските извештаи за секој елемент се мерат користејќи ја таа валута.

Трансакциите во странски валути иницијално се евидентираат во функционална валута по курсот кој е важечки на денот на трансакцијата. Монетарните и немонетарните средства и обврски денеминирани во странски валути се сведени во функционална валута по курс кој е важечки на датумот на известување. Сите разлики се пренесени во билансот на успех.

Функционалната валута на домашните операции, Рудмак Дооел експорт – импорт Скопје е МКД. Функционалната валута на странските операции, Цемент Плус за градежни материјали – Косово како и Тројан Цем – Бугарија е евра. На секој датум на известување, средствата и обврските на оваа подружница се сведени преку конверзија на евра во валута на презентирање на Цементарница “УСЈЕ” АД (македонски денари) по курс кој важи на датумот на известување (2015: МКД 61,5947 за 1 ЕУР; 2014: МКД 61,4814 за 1 ЕУР), а неговиот биланс на успех е сведен по пондериран просечен годишен курс (2015: МКД 61,605325 за 1 ЕУР; 2014: МКД 61,6324 за 1 ЕУР). Курсните разлики кои произлегуваат од оваведување се пренесени директно во останата сеопфатна добивка. При продажба на странскиот ентитет кумулативот од овие разлики признати во останата сеопфатна добивка кој се однесува на соодветниот странски ентитет се признава во билансот на успех.

д. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Групацијата (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР корегирани за порастот на индексот на цени на индустриските производители.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

д. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвреднување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или оттуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преценуваат на секој датум на известување.

ѓ. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Групацијата, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ѓ. Вложувања во недвижности (продолжува)

Доколку средство кое се користи од страна на Групацијата се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Групацијата треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

е. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

ж. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање. Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Групацијата нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Групацијата има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација.

Групацијата нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2015 година и 2014 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нереализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Групацијата нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2015 година и 2014 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Групацијата ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Групацијата има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Групацијата нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Групацијата на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка. Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хединг инструменти со ефективен хединг, соодветно. Групацијата ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски обврски (продолжува)

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Групацијата нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматоносните заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентираниот износ и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

3. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува сировини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата.

Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

s. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

з. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

и. Даноци

Данок на добивка

Данокот на добивка за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава со добивката или загубата, освен за делот кој се однесува на ставки прикажани во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот. Во тој случај, данокот се признава во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот, соодветно.

Тековен Данок на добивка

Во 2014, беше донесен нов даночен режим според кој основната за пресметка на данок на добивка беше променет од принцип на пресметка врз основа на распределениот дел на добивката во принцип на пресметка врз основа на добивка пред оданочување. Новиот закон за корпоративна добивка беше усвоен и влезе на сила на 2 август 2014. Законот е применлив од 1 јануари 2015 за добивката од 2014.

Тековниот данок на добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени пред или по датумот на извештајот за финансиската состојба, во земјите каде што Групацијата и неговите подружници работат и генерираат оданочлив приход. Раководството периодично ги проценува заземените позиции во однос на даночни поврати, земајќи ги предвид деловите од даночната регулатива кои што се подложни на толкување. Како резултат на истите, каде што е соодветно, се утврдуваат резервации врз основа на износите кои се очекуваат да бидат платени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2014 (според новиот закон за корпоративна добивка, на сила од 2 август 2014), одложениот данок на добивка се признава на привремените разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основна на средствата и обврските и нивните нето сегашни вредности во консолидираните финансиски извештаи. Меѓутоа, обврските за одложениот данок на добивка не се признаени ако произлегуваат од иницијалното признавање на гудвил; одложен данок на добивка сметководствено не се прикажува, доколку произлегуваат од иницијално признавање на средство или обврска во трансакција надвор од бизнис комбинација која во времето на трансакцијата не влијае ниту на сметководствената, ниту на оданочливата добивка или загуба.

Одложениот данок на добивка се утврдува користејќи даночни стапки (и закони) кои што биле донесени до, или последователно донесени по датумот на издавање на извештајот за финансиска состојба и се очекува да се употребат кога поврзаното средство или обврска на одложен данок на добивка ќе се подмири.

Одложени даночни средства се признаваат само до нивото до кое е веројатно дека идни даночни добивки ќе бидат расположливи, во однос на кои, привремените разлики ќе може да бидат искористени. Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога за тоа има правно применливо право за нетирање на тековни даночни средства во однос на тековни даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данок на добивка спрема ист даночен регулатор за истиот даночен ентитет или различни даночни ентитети каде има интенција да се подмират салдата на нето основа.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ј. Користи за вработените

Пензии

Групацијата, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Групацијата ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Групацијата не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Групацијата признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Групацијата е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Групацијата на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ј. Користи за вработените (продолжува)

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Групацијата.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

к. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Групацијата има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Групацијата се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

л. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Групацијата ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, рабати и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

л. Признавање на приходите (продолжува)

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

љ. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

м. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Групацијата се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Групацијата.

н. Настаните после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

њ. Управување со финансискиот ризик

Сметководствени проценки и претпоставки

Групацијата прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на идната финасиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во онаква какви што биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива односно со Законот за екологија применлив во земјата во која друштвата работат (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

њ. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлационски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Групацијата користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Групацијата ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитетни корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

њ. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

о. Определување на објективните вредности

Голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат определување на објективната вредност, како за финансиските и нефинансиските средства така и за обврските. Објективните вредности се определуваат за мерење и/или за обелоденувачки цели на основа на повеќе методи. Онаму каде што е возможно, понатамошни информации во делот на претпоставките земени при одредување на објективната вредност се обелоденуваат во забелешките поврзани со конкретните средства или обврски.

2.3 Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Групацијата постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

а. Значајни сметководствени проценки

Групацијата прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 1% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни 2,026 илјади денари (2014: 2,163 илјади денари).

Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Групацијата ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки на употребната вредност, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа.

Покрај тоа, Групацијата ги зема во предвид идните приходи и трошоци, макроекономските индикации, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување со калкулацијата на употребната вредност, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

2.3 Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи.

Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Групацијата ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Групацијата во целост ја прикажува обврската. Групацијата вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

3. Приходи и трошоци

а. Приходи од продажба

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
<i>Бруто приходи од продажба</i>		
Домашен пазар	3.093.216	3.414.732
Странски пазар	778.708	522.706
	3.871.924	3.937.438
Домашен пазар		
Приходи од цемент	2.645.059	3.122.887
Приходи од петрол кокс	225.894	141.160
Приходи од готов бетон	149.985	84.261
Приходи од бел цемент	74.784	52.550
Приходи од варовник	9.544	12.933
Приходи од песок	666	1.067
Рабати и попусти	(12.716)	(126)
	3.093.216	3.414.732
Странски пазар		
Приходи од цемент	256.583	9.337
Приходи од петрол кокс	434.113	513.739
Приходи од клинкер	64.599	-
Приходи од бел цемент	38.139	11.876
Приходи од варовник	10.496	-
Приходи од песок	641	-
Рабати и попусти	(25.863)	(12.246)
	778.708	522.706

б. Останати приходи

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Превоз од трети лица	50.303	51.925
Превоз на варовник - интеркомпаниски	23.429	-
Превоз на цемент - интеркомпаниски	8.860	-
Услуги	7.568	3.748
Адитиви	627	396
	90.787	56.069

3. Приходи и трошоци (продолжува)

в. Трошоци на продадени производи

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Транспортни услуги	104.482	60.064
Варијабилни трошоци		
Гориво за печки	488.927	367.162
Електрична енергија	226.198	217.854
Суровини	114.560	112.993
Останати трошоци	107.609	94.356
Адитиви	50.008	26.543
Опеќи	39.943	19.478
Резервирање за ревитализација на рудници	12.559	-
Кугли	4.450	6.554
Гориво и мазиво	789	1.110
Вкупно варијабилни трошоци	1.045.043	846.050
Фиксни трошоци		
Плати и други надоместоци	244.811	262.479
Одржување	49.601	57.421
Останати трошоци	47.690	43.936
Резервни делови и потрошен материјал	46.220	52.164
Останати услуги	26.522	26.778
Решетки	4.316	5.122
Премии за осигурување	4.885	5.470
Одржување на возила и други трошоци	2.687	2.519
Компјутерски услуги, трошоци и телефонија	2.522	2.064
Патни трошоци	2.929	3.256
Вкупно фиксни трошоци	432.183	461.209
Трошоци на продадени трговски стоки	622.746	558.772
Амортизација	194.737	207.915
Трошоци во секторот за пакување	135.431	150.046
Движење на залихи, нето	25.960	(13.400)
	2.560.582	2.270.656

Останати варијабилни трошоци содржат трошоци за утовар и транспорт на лапор и варовник до дробилица, трошоци за дупчење и минирање, трошоци за концесии, интерна манипулација со материјали, трошоци за утовар на песок, интерен превоз на цемент итн.

Останати фиксни трошоци содржат трошоци за обезбедување, уредување на зелени површини во фабрика, атести и останати испитувања, контрола на квалитетот на производите, чистење на улиците во рамките на фабриката, трошоци за лабораториски материјали, ХТЗ опрема, калибрација, интелектуални услуги итн.

3. Приходи и трошоци (продолжува)

г. Останати оперативни приходи

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Приходи од продажба на основни средства	159.655	-
Приходи од продажба на удели	109.419	-
Приходи од посредување и застапување во зделка	11.708	-
Приходи од закупнина	11.645	13.040
Вишоци	6.409	-
Рефактурирани трошоци за објектите под закуп	4.355	4.888
Приходи од продадени палети во транзит	3.068	-
Приходи од отпад	2.762	3.494
Приходи од реекспорт - опрема	2.262	1.515
Приходи од продажба на материјали и суровини	1.591	2.696
Приходи од останати услуги	295	344
Отпис на обврски спрема добавувачи	112	-
Актуарски добивки и ослободување на резервациите за вработените	68	4.219
Капитална добивка од продажба на основни средства	67	-
Добивки од вредносно усогласување на вложувања во недвижности	-	5.102
Останати приходи	914	2.035
	314.330	37.333

Приходи од продажба на основни средства во износ од 159.655 илјади денари се однесува на отуѓување на хоризонтален млин за петрол кокс (непаричен влог) во МИЛЛКО - ПЦМ Дооел Скопје според објективната вредност на средството, поточно ефектот до објективната вредност на средството проценето од страна на надворешен проценител.

Приходи од продажба на удели во износ од 109.419 илјади денари се однесува на продажба на уделот (65%) во Цемент Плус Лтд Косово и (100%) уделот во Рудмак Дооел Скопје на ден 07 декември 2015 година. Износот е нето ефект помеѓу продажната цена и акумулираната добивка со курсните разлики од продадените подружници.

Приходи од агенциска провизија во износ од 11.708 илјади денари се однесува на посредување и застапување Цемент Плус во продажните зделки со трети лица.

Приходи од закупнина во износ од 11.645 илјади денари се состои од земјиште и останати објекти дадени под закуп во износ од 9.568 илјади денари и пумпи за готов бетон и цистерни за превоз на цемент во износ од 2.077 илјади денари се на трети лица.

3. Приходи и трошоци (продолжува)

д. Останати оперативни трошоци

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Акциза	23.212	-
Трошоци за реструктурирање	17.237	15.700
Расход на застарени залихи по попис	10.921	6.902
Актуарски загуби и поврзани трошоци за вработените	10.130	7.215
Пенали за неисполнување на обврските	7.825	129
Трошоци за деловен простор	4.426	5.360
Набавна вредност на продадени палети во транзит	3.068	-
Агенциска провизија	3.163	-
Набавна вредност на продадени материјали и сировини	2.524	3.376
Нето сегашна вредност на продадени и отпишани основни средства	2.262	1.515
Останати неспомнати расходи	2.251	1.345
Реклама и пропаганда	1.851	1.893
Исправка на вредност на сомнителни и спорни побарувања	711	766
Трошоци за задржан данок	227	6
Набавна вредност на продадени основни средства	140	-
Вредносно усогласување на вложувања во недвижности	192	346
Кусок на производи во магацин	-	263
Останати трошоци	1.122	2.091
	91.262	46.907

Во текот на месец април/мај 2015 година беше спроведена контрола од страна на Царинска Управа на РМ. Контролата се однесуваше на новововедената акциза при увоз на петрол кокс започнувајќи од октомври 2014 година. Групацијата доби Решение за доплата на акциза на затечената залиха на петрол кокс во моментот на стапување во сила на измените во Законот за акциза. Согласно Решението, Групацијата беше задолжено со дополнителен трошок од 23.212 илјади денари. Истиот беше подмирен, меѓутоа Групацијата поднесе жалба до царинските органи. Според ангажираните адвокати на случајот се очекува позитивен исход од истиот.

Износот од 17.237 илјади денари е поврзано со спогодбено заминување на вработените во пензија.

Расходот на застарени залихи по попис во износ од 10.921 илјади денари е направен на основ на редовно спроведениот попис со 31 декември 2015 година и се однесува на отпис на застарени и неупотребувани резервни делови.

Износот од 10.130 илјади денари се однесува на актуарските загуби и дополнителните финансиски трошоци за тековни услуги кои произлегуваат од искусствените проценки и промени во актуарските претпоставки пресметани на годишно ниво од страна на независни актуари со употреба на проектирана метода (види Белешка 14).

3. Приходи и трошоци (продолжува)

ѓ. Трошоци за маркетинг и продажба

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Плати и други надоместоци	16.577	17.752
Амортизација	2.916	3.417
Одржување на возила и други трошоци	1.894	1.952
Електрична енергија и други трошоци	1.475	1.523
Реклама, пропаганда и репрезентација	1.371	1.101
Компјутерски услуги, трошоци и телефонија	884	615
Патни трошоци	257	174
Останати трошоци	2.232	501
	27.606	27.035

е. Административни трошоци

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Надомест за техничка помош и др.надоместоци	108.530	31.141
Плати и други надоместоци	40.731	46.639
Реклама, пропаганда и репрезентација	14.324	9.691
Амортизација	4.940	4.981
Електрична енергија и други трошоци	3.864	3.680
Одржување на возила и други трошоци	2.635	3.479
Патни трошоци	2.211	2.246
Компјутерски услуги, трошоци и телефонија	1.779	1.613
Останати трошоци	7.807	4.143
	186.821	107.613

ж. Нето приходи од финансирање

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Приходи од камата	6.890	49.914
Приходи од дивиденда	2.406	-
Банкарски услуги	(4.166)	(2.870)
Трошоци за камати	(1.437)	2.415
Негативни курсни разлики, нето	(12.480)	(17)
	(8.787)	49.442

+

4. Данок на добивка

Данокот на добивка се состои од:

	2014 МКД'000	2013 МКД'000
Тековен данок	130.998	166.915
Останато	1.220	417
	132.218	167.332

Заклучно со 31 декември 2014, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

	2014 МКД'000
Добивка пред оданочување	1.624.493
Данок според законска даночна стапка од 10%	162.449
Данок на непризнати расходи:	4.466
Останати надоместоци на вработените	2.208
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност	249
Трошоци за репрезентација	497
Пенали, затезни камати и данок по задршка	16
Трошоци за спонзорства и донаци	267
Трошоци за стипендии	490
Исправка на вредност на ненаплатени побарувања	22
Останато	717
	166.915

Заклучно со 31 декември 2015, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

	2015 МКД'000
Добивка пред оданочување	1.394.536
Данок според законска даночна стапка од 10%	139.454
Данок на непризнати расходи:	5.160
Останати надоместоци на вработените	2.220
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност	311
Трошоци за репрезентација	679
Пенали, затезни камати и данок по задршка	161
Трошоци за спонзорства и донаци	208
Трошоци за стипендии	390
Исправка на вредност на ненаплатени побарувања	85
Останато	1.106
Намалено за:	
Реинвестирана добивка	(13.616)
	130.998

Во продолжение, Групацијата има дополнително данок на добивка кои произлегуваат од нејзините подружници, Цемент Плус за градежни материјали и Тројан ЦЕМ ЕООД, Бугарија во износ од 1,220 илјади денари за 2015 година.

5. Заработувачка по акција

Основната заработувачка по акција е пресметана, добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво поделена со вкупниот број на акции.

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
Добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво:		
Тековни активности	1.265.992	1.459.651
Основна заработувачка (добивка) која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	1.265.992	1.459.651
Вкупен број на акции на имателите на матичното друштво	563.784	563.784

6. Недвижности, постројки и опрема

	Згради и земјиште MKD'000	Опрема MKD'000	Инвестиции во тек MKD'000	Вкупно MKD'000
Набавна вредност				
На 1 јануари 2015 година	3.380.925	4.755.849	229.317	8.366.091
Набавки	19.087	164.546	125.310	308.943
Трансфер од инвестиции во тек	49.140	160.844	(209.984)	-
Трансфер во вложување во недвижности	6.611	-	-	6.611
Продажба на средствата на подружниците	(149.028)	(51.432)	-	(200.460)
Оттуѓување	-	(655.600)	-	(655.600)
На 31 декември 2015 година	3.306.735	4.374.207	144.643	7.825.585
Амортизација				
На 1 јануари 2015 година	2.122.216	3.839.488	-	5.961.704
Трошок за годината	26.425	176.167	-	202.592
Продажба на средствата на подружниците	(26.503)	(49.198)	-	(75.701)
Оттуѓување	-	(437.947)	-	(437.947)
На 31 декември 2015 година	2.122.138	3.528.510	-	5.650.648
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2015 година	1.184.597	845.697	144.643	2.174.937
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2015 година	1.258.709	916.361	229.317	2.404.387

6. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

	<i>Згради и земјиште MKD'000</i>	<i>Опрема MKD'000</i>	<i>Инвестиции во тек MKD'000</i>	<i>Вкупно MKD'000</i>
Набавна вредност				
На 1 јануари 2014 година	3.306.069	4.497.171	294.149	8.097.389
Набавки	48.575	4.984	225.903	279.462
Трансфер од инвестиции во тек	26.665	264.070	(290.735)	-
Трансфер во вложување во недвижности	(332)	-	-	(332)
Курсни разлики од пренос во валута	(52)	(24)	-	(76)
Оттуѓување	-	(10.352)	-	(10.352)
На 31 декември 2014 година	3.380.925	4.755.849	229.317	8.366.091
Амортизација				
На 1 јануари 2014 година	2.095.873	3.658.727	-	5.754.600
Трошок за годината	26.691	189.622	-	216.313
Трансфер во вложувања во недвижности	(332)	-	-	(332)
Курсни разлики од пренос во валута	(16)	(31)	-	(47)
Оттуѓување	-	(8.830)	-	(8.830)
На 31 декември 2014 година	2.122.216	3.839.488	-	5.961.704
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2014 година	1.258.709	916.361	229.317	2.404.387
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2014 година	1.210.196	838.444	294.149	2.342.789

7. Вложувања во недвижности

	<i>2015 MKD'000</i>	<i>2014 MKD'000</i>
На 01 јануари	124.111	115.323
Добивка/ (Загуба) од корекција на објективната вредност, нето	(192)	4.756
Ревалоризациони резерви од преоценка на објективната вредност	-	4.032
На крајот на периодот/годината	123.919	124.111

Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности главно се состои од земјиште, производни објекти (усјепор и палети) и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата.

7. Вложувања во недвижности (продолжува)

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Приходи од закуп кои произлегуваат од вложувањата во недвижности	9.568	9.105
Директни оперативни трошоци (вклучувајќи поправки и одржување) кои генерираат приходи од закуп	-	-
Добивки кои произлегуваат од вложувања во недвижности по објективна вредност	<u>9.568</u>	<u>9.105</u>

На 31 декември 2015 година Групацијата изврши повторна проценка на своите вложувања во недвижности преку проценката извршена од независен проценител, Грант Торнтон Консалтинг Доо Скопје, кој има призната и релевантна професионална квалификација и има скорешно искуство во локацијата и категоријата на вложувањата во недвижности кои се предмет на проценка. Проценката на вложувањата во недвижности е извршена во согласност со Меѓународните Стандарди за Процена.

Методологијата применета и клучните влезни податоци во проценката на вложувањата во недвижности е како што следува:

Недвижности	Методологија	Влезни податоци	Рангови
Објекти	Приходен метод	Стапка на неискористеност	5%
		Оперативни трошоци	5%
		Целокупна директна стапка на капитализација	11,79%
Градежно земјиште	Пазарен пристап - метод на споредливи продажби	Понудени цени на споредливи земјишни парцели во регионот на општина Кисела Вода- Скопје и останати слични локации	45 до 90 еуро/м2

Значајните зголемувања (намалувања) во предвидените оперативни трошоци ќе предизвика значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите. Исто така, значајните зголемувања (намалувања) на стапката на капитализација во изолација ќе резултира во значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите.

Како резултат на проценката на 31 декември 2015 година, сметководствената вредност на вложувањата во недвижности на Групацијата е приспособена/намалена во износ од 192 илјади денари. Загубата во износ од 192 илјади денари е признаена во добивката и загубата на Групацијата за годината која завршува на 31 декември 2015 година. (види Забелешка 3д).

Мерењето на објективната вредност беше извршено со употреба на техники на проценка за кои најниското ниво на влезни податоци кои што се значајни за вреднувањето се необзервативни. (ниво 3).

Во текот на 2015 година нема трансфер помеѓу нивоата 1, 2 и 3 и нема ре-оценка со 31 декември 2015 година имајќи го во предвид фатот дека нема значајни промени во условите и основните претпоставки употребени во последната проценка.

8. Истражување и вреднување на минерални ресурси

	<i>Истражување за и вреднување на минерални ресурси МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
Набавна вредност		
На 1 јануари 2015 година	44.658	44.658
Зголемување	3.346	3.346
Трансфер во НПО	(6.611)	(6.611)
На 31 декември 2015	41.393	41.393
Амортизација		
На 1 јануари 2015 година	22.041	22.041
Промени во текот на годината	-	-
На 31 декември 2015	22.041	22.041
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2015 година	19.352	19.352
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2015 година	22.617	22.617

	<i>Истражување за и вреднување на минерални ресурси МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
Набавна вредност		
На 1 јануари 2014 година	42.976	42.976
Зголемување	1.682	1.682
На 31 декември 2014	44.658	44.658
Амортизација		
На 1 јануари 2014 година	22.041	22.041
Промени во текот на годината	-	-
На 31 декември 2014	22.041	22.041
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2014 година	22.617	22.617
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2014 година	20.935	20.935

9. Залихи

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Резервни делови	245.809	245.660
Потрошни материјали	132.886	132.085
Готови производи	51.349	69.105
Суровини и гориво	121.483	137.927
Производство во тек	51.989	56.522
Вреќи, фолии и палети	11.853	10.519
Трговски стоки за препродажба	318	2.420
Дадени аванси за набавка на залихи	1	1
	615.688	654.239

10. Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Побарувања од купувачи	334.410	371.964
Однапред платени трошоци	11.547	25.276
Дадени аванси на добавувачи	-	6.579
Останати побарувања	73.881	35.902
	419.838	439.721

Останати побарувања се однесуваат на побарувања за ДДВ од МИЛЛКО - ПЦМ Дооел Скопје за непаричен влог (хоризонтален млин за петрол кокс), пресметан приход за автоден, побарувања за земјиште и основни средства дадени под закуп, од рефактурирани трошоци за струја, природен гас и вода, однапред платено осигурување, пресметани приходи за камата од орочени депозити, побарувања за отуѓени основни средства итн.

Побарувања од купувачите се без каматни и вообичаено со валута на плаќање од 0 - 75 дена.

Со состојба на 31 декември, старосната анализа на побарувањата е како што следува:

		Ниту доспеани ниту обезвреднети	Доспено но неотпишано				
			< 30 дена	30-60 дена	60-90 дена	90-120 дена	>120 дена
	Вкупно						
2015	334.410	235.837	33.948	9.860	13.626	16.518	24.621
2014	371.964	207.467	89.006	63.880	3.230	692	7.689

11. Пари и парични средства

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Депозити во банки	777.555	833.640
Парични средства во банка	20.889	39.898
Парични средства во благајна	5	14
	798.449	873.552

12. Акционерски капитал

Одобрен, издаден и целосно уплатен акционерски капитал е:

Платени и предложени дивиденди

	Број на акции:	МКД '000
Титан Цемент Нетхерландс Б.В. - обични акции по 3.100 МКД за една акција	534.667	94,84%
Други акционери - обични акции по 3.100 МКД за една акција	29.117	5,16%
	563.784	100%

Акционерски капитал според судска регистрација	МКД'000
На 31 декември 2015 година и 31 декември 2014 година	1.747.730

Објавени и платени во текот на годината што завршува на 31 декември 2014 година	МКД'000
Конечна дивиденда за 2011, 2012 и 2013 година:	
МКД 4.923,74 за една акција	
Објавена	2.775.925
Платена	2.773.455

Објавени и платени во текот на годината што завршува на 31 декември 2015 година	МКД'000
Конечна дивиденда за 2014 година:	
МКД 2.625,00 за една акција	
Објавена	1.479.933
Платена	1.482.213

Објавените и платени дивиденди за годината што завршува на 31 декември 2014 година и 2015 година целосно се однесуваат на дивиденди во пари на обичните акции.

13. Останати резерви

Групацијата	Ревалоризаци они резерви на средствата MKD'000	Законски резерви MKD'000	Ревалоризаци они резерви на вложувања во недвижности MKD'000	Резерва за курсни разлики MKD'000	Вкупно MKD'000
На 1 јануари 2014 година	268.551	349.621	55.325	5.320	678.817
Останата сеопфатна добивка (белешка 6)	-	-	4.032	-	4.032
Курсни разлики од пренос во валута	-	-	-	351	351
На 31 декември 2014 година	268.551	349.621	59.357	5.671	683.200
Останата сеопфатна добивка (белешка 6)	-	(174.849)	-	-	(174.849)
Курсни разлики од пренос во валута	-	-	-	(5.671)	(5.671)
На 31 декември 2015 година	268.551	174.772	59.357	-	502.680

Резерви на курсни разлики

Резервите за курсните разлики се користат за да се евидентираат курсните разлики кои произлегуваат од пренос во валута на финансиските извештаи на странската подружница. Резервите се елиминирани поради продажба на уделот од Цемент Плус.

Законски резерви

На ден 19 мај 2015 година Собранието на акционери донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2014 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува 1.479.933 илјади денари и се состои од 1.305.084 илјади денари добивка од 2014 година и 174.849 илјади денари законски резерви кои го надминуваат пропишаниот лимит од 10% од акционерскиот капитал.

14. Долгорочни резервации за отпремнини

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
Отпремнини	21.617	20.189
Јубилејни годишни награди	19.371	18.729
Стипендии	19.731	19.617
Дополнителни користи при пензионирање	3.285	2.143
	64.004	60.678
<i>Анализирани како:</i>		
Нетековен дел	57.148	54.190
Тековен дел	6.856	6.488
	64.004	60.678

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

Движењата во текот на годината се како што следува:

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
На 01 јануари	60.678	65.121
Трошок за тековни услуги	3.722	3.563
Трошок за камата	2.492	2.697
Актуарска добивка или загуба, нето (признаена)	2.458	(2.357)
Дополнителни користи при пензионирање	1.142	504
	<u>70.492</u>	<u>69.528</u>
Исплатено во текот на годината	(6.736)	(7.438)
(Добивки)/загуби, нето, од усогласување на актуарската пресметка	248	(1.412)
На 31 декември	<u>64.004</u>	<u>60.678</u>

Износите признаени во билансот на успех се како што следува:

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Трошок за тековни услуги	3.722	3.563
Трошок за камата	2.492	2.697
Актуарска добивка или загуба (признаена)	2.458	(2.357)
Дополнителни користи при пензионирање	1.142	504
(Добивки)/загуби, нето, од усогласување на актуарската пресметка	248	(1.412)
	<u>10.062</u>	<u>2.995</u>

Квантитативната анализа на осетливоста при промена на дисконтната стапка и стапката на пораст на плати заклучно со 31 декември 2015 и 2014 година, е како што следува:

2015

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати	
Ниво на осетливост	1% пораст	1% намалување	1% пораст	1% намалување
	Во %	Во %	Во %	Во %
<i>Отпремнини</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(6,60)	7,30	6,97	(6,20)
<i>Јубилејни награди</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(4,88)	5,34	5,26	(4,73)

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

2014

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати	
	1%	1%	1%	1%
	пораст	намалување	пораст	намалување
Ниво на осетливост	Во %	Во %	Во %	Во %
<i>Отпремнини</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(6,14)	6,85	7,02	(6,40)
<i>Јубилејни награди</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(4,54)	5,02	5,17	(4,75)

Следниве исплати се очекувани користи кои треба да се реализираат во идните години:

	2015	2014
	МКД'000	МКД'000
Година 1	6.856	6.489
Година 2	9.272	7.854
Година 3	11.337	10.074
Година 4	8.739	10.462
Година 5	5.749	7.637
Години 6-10	24.104	21.450
Над 10 години	59.857	46.312

Основните актуарски претпоставки кои беа користени се како што следи:

- Веројатноста на живот и смртност по старост и пол е определена согласно Таблицата на морталитет за населението на Република Македонија за периодот 1980-1982,
- Стапката на обрт на вработени е незначителна и истата не е земена во пресметката. Имено, врз основа на доставените информации за напуштање на Групацијата во претходните неколку години, може да се заклучи дека влијанието на оваа категорија на вработени е незначително во однос на вкупната популација на вработените, па затоа не се претпоставува напуштање на Групацијата по овој основ.
- Пензионирањето на вработените и во иднина ќе се одвива согласно сегашната законска регулатива (64 години за мажи и 62 за жени),
- Пресметката е изготвена само за тековната популација на вработените во Групацијата, исклучувајќи ги сите вработени кои ќе се вработат во иднина. Истата се заснива на претпоставката за континуитет во службата на вработените на Групацијата (претпоставка за континуитет во службата).
- Актуарската пресметка ги опфаќа стипендиите на децата кои во моментот се стипендираат според политиката на Групацијата за исплата на стипендии на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии. Исто така, во пресметката се земени во предвид и децата кои сеуште не се на возраст за започнување со студии, со соодветни претпоставки за запишување на факултет во наредните години.

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

- f) Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка на дефинираните користи е дополнета со пресметка на сегашната вредност на нововодедентата корист за одредена категорија на вработени - *дополнителни користи при пезионирање*. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата доставен од страна на Групацијата. Сегашната вредност на идните користи е пресметана со примена на горенаведените демографски, финансиски и други претпоставки.

Користените финансиски претпоставки се како што следи:

Номинален годишен пораст на просечна републичка нето плата: 2,5%;

Дисконтна стапка: 4,3%

Претпоставките во врска со морталитетот во иднина се поставени врз основа на актуарски совет согласно издадените статистички податоци и искуството во државата.

15. Обврски спрема добавувачи и останати обврски

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Обврски спрема добавувачи	268.126	280.944
Примени аванси од купувачи	29.514	8.599
Добавувачи за основни средства	51.542	29.887
Останати тековни обврски	64.698	26.228
	413.880	345.658

16. Превземени и потенцијални обврски

Потенцијални обврски

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
Банкарски гаранции	321.881	328.183
Гаранција за концесиски договор	107	414
Меница	4.600	-
	326.588	328.597

Заклучно со 31 декември 2015 година, Групацијата има обезбедено банкарски гаранции од:

- Халк Банка во корист на Царина во износ од 15.000 илјади денари со важност до 19 март 2016, во корист на МЕПСО АД Македонија 3.396 илјади денари за пренос на електрична енергија со важност до 30 јануари 2016, во корист на Макпетрол АД Скопје 5.000 илјади денари за набавка на природен гас со важност до 31 јануари 2016 година;

16. Превземени и потенцијални обврски (продолжува)

- Охридска Банка во корист на MOL Hungarian Oil and Gas PLC во износ од 46.196 илјади денари за набавка на петрол кокс со важност до 15 март 2016 година, во корист на Codascape S.A. Панама во износ од 4.509 илјади денари за набавка на сурова нафта со важност до 15 февруари 2016 година, во корист на Македонски Железници во износ од 1.000 илјади денари за плаќање на транспорт на јаглен со важност до 31 март 2016 година и во корист на Царина во износ од 246.780 илјади денари за плаќање на акциза и ддв со важност до 28 февруари 2017.

Дополнително, Групацијата има обезбедено четири меници со изјава за правата и обврските на потписниците (Групацијата и ОКТА АД Скопје) на меницата во форма на нотарски акт издаден од страна на Групацијата во износ од 600 илјади денари за нафтени деривати и во износ од 4.000 илјади денари за сурова нафта.

Во продолжение, Групацијата обезбеди банкарски гаранции од Алфа банка во вкупен износ од 107 илјади денари во корист на Министерство за Економија на Република Македонија за реализација на договорите за концесија за детални геолошки истражувања.

Превземени обврски

Оперативен наем - групацијата како закупец

Групацијата зема под наем возила со склучување на договори за оперативен наем. Истите имаат различни услови и клаузули. Трошокот се признава во добивката или загубата во текот на периодот.

	2015 МКД'000	2014 МКД'000
До 1 година	3.978	4.861
Подолго од 1 година но не подолго од 5 години	4.574	4.269
	8.552	9.130

Набавки

Заклучно со 31 декември 2015 година, Групацијата има склучено договор за набавка на електрична енергија во износ од приближно 56.626 илјади денари за првиот квартал од 2016 година.

17. Трансакции со поврзани страни

Titan Cement Netherlands B.V. поседува 94,84% од акционерскиот капитал на Групацијата.

Следните трансакции се извршени со поврзаните страни:

а) Продажби на добра и услуги

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd - цемент, песок и бел цемент	263.819	-
Cement Plus Ltd - превоз	23.654	-
Cement Plus Ltd - дивиденда	2.406	-
SHARRCEM SH.P.K - петрол кокс	434.113	513.739
SHARRCEM SH.P.K - клинкер	64.599	-
SHARRCEM SH.P.K - бел цемент	15.754	11.876
SHARRCEM SH.P.K - превоз	6.823	-
SHARRCEM SH.P.K - силоси	2.262	1.515
SHARRCEM SH.P.K - материјали и услуги	923	1.221
SHARRCEM SH.P.K - цемент	1.392	-
SHARRCEM SH.P.K - останато		102
Titan Cementara Kosjeric - варовник	10.496	-
Titan Cementara Kosjeric - превоз	23.429	-
	849.670	528.453

Салдата кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Побарувања од поврзаните страни

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd - цемент, песок и бел цемент	-	-
SHARRCEM SH.P.K - петрол кокс	82.894	97.645
SHARRCEM SH.P.K - варовник	19.100	-
SHARRCEM SH.P.K - бел цемент	1.400	1.426
МИЛКО - ПЦМ Дооел Скопје - ДДВ	38.745	-
МИЛКО - ПЦМ Дооел Скопје - позајмица	10	-
	142.149	99.071

17. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

б) Набавка на добра и услуги

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
<i>Контролирано од:</i>		
Titan Cement Company - бел цемент и петрол кокс	363.010	491.218
Titan Cement Company - менаџмент помош	103.430	-
Titan Cement Company - силоси	4.805	4.141
Titan Cement Company - материјали и услуги	-	1.304
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Balkcem Limited - техничка помош	-	26.861
Cement Plus Ltd - агенциска провизија	4.976	-
SHARRCEM SH.P.K - сив цемент	131	-
SHARRCEM SH.P.K - останато	581	-
Веса Дооел Скопје - лапор	376	-
Titan Cementarnica Kosjeric - донации	-	481
Titan Zlatna Panega - сив цемент	1.867	107
	479.176	524.112

Салда кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Обврски спрема поврзаните страни

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
<i>Контролирано од:</i>		
Titan Cement Company - менаџмент помош	34.816	-
Titan Cement Company - бел цемент, петрол кокс и услуги	15.759	29.399
Titan Cement Company - силос	1.879	-
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd. - претплата	7.398	-
SHARR CEM SH.P.K- сив цемент	131	-
Balkcem Limited - техничка помош	-	5.990
Titan Zlatna Panega - сив цемент	103	-
	60.086	35.389

Групацијата остваруваат трансакции со горенаведените поврзани страни според заеднични договорени услови.

Надоместоци на клучното раководство

	2015 MKD'000	2014 MKD'000
Плата и други лични примања	88.193	81.887
	88.193	81.887

18. Управување со финансискиот ризик

Основните финансиски обврски на Групацијата ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Групацијата располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Групацијата.

Групацијата во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени,, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Групацијата се остварени од домашен пазар во македонски денари, а преостанатиот дел на странски пазар во ЕУР.

Најголемиот дел од трошоците на Групацијата се остварени од набавки на домашниот и странскиот пазар.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвидат со точност и прецизност.

б) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Групацијата се во голема мера независни од промената на пазарните каматни стапки.

Промена на каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Промените на пазарните каматни стапки влијаат на приходите од камати на орочени депозити во банки. На 31 декември 2015 година, Групацијата има орочени депозити во банките во износ од 777.555 илјади денари (2014: 833.640 илјади денари).

в) Девизен ризик

Изложеноста на Групацијата на девизен ризик е минимална со оглед на фактот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2015 година. Исто така, договорите за продажба на домашниот пазар се номинирани во ЕУРО.

За потребите на анализа на чувствителност од девизниот ризик, Раководството користи претпоставка од 1% зголемување на девизниот курс на ЕУР, што се смета за разумно со оглед на стабилната домашна валута во однос на ЕУР во текот на изминатите години. На 31 декември 2015 година, доколку ЕУР би било 1% (2014: 1%) послабо или посилно во споредба со МКД, добивката после оданочување во нето билансот би била 6 илјади денари (2014: 78 илјади денари) повисока или пониска, соодветно.

18. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

в) Девизен ризик (продолжува)

Во Извештајот за финансиска состојба, салдата се како што следува:

2015	Вкупно	Домашни	Странски МКД противвредн ост
Средства			
Пари и парични средства	798.449	45.641	752.808
Побарувања од купувачи и останати тековни побарувања	419.838	274.527	145.311
Вкупно средства	1.218.287	320.168	898.119
Обврски			
Обврски спрема добавувачи	268.126	169.139	98.987
Останати тековни обврски	145.754	111.555	34.199
Вкупно обврски	413.880	280.694	133.186
Нето изложеност	804.407	39.474	764.933

2014	Вкупно	Домашни	Странски МКД противвредн ост
Средства			
Пари и парични средства	873.552	149.729	723.823
Побарувањ а од купувачи и останати тековни побарувања	439.721	328.002	111.719
Вкупно средства	1.313.273	477.731	835.542
Обврски			
Обврски спрема добавувачи	280.944	203.508	77.436
Останати тековни обврски	64.714	53.071	11.643
Вкупно обврски	345.658	256.579	89.079
Нето изложеност	967.615	221.152	746.463

г) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани. Табелата подолу дава приказ на роковите на плаќање на финансиските обврски на Групацијата со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година заснивани на договорените недисконтирани плаќања:

18. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

г) Ризик на ликвидност (продолжува)

На 31 декември 2015 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	208.040	-	-	-	208.040
Останати обврски	-	116.240	-	-	-	116.240
Поврзани субјекти	-	60.086	-	-	-	60.086

На 31 декември 2014 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	245.555	-	-	-	245.555
Останати обврски	-	56.115	-	-	-	56.115
Поврзани субјекти	-	35.389	-	-	-	35.389

д) Кредитен ризик

Групацијата немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Групацијата имаат воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Групацијата има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Групацијата бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Групацијата, кои се состојат од пари и парични средства, и краткорочни побарувања за позајмица, максималната изложеност на Групацијата на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

18. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

Управување со капиталот

Примарната цел на управувањето со капиталот на Групацијата е да се обезбеди и одржува стабилен кредитен рејтинг и соодветни показатели на капиталот со цел да се поддржи работењето ид а се максимизира вредноста на акционерите.

Групацијата управува со својата структура на капитал и прави корекции на истиот, кои се во согласност со проемените на економските фактори. За да ја одржува и да ја корегира структурата на капиталот, Групацијата може да ја корегира дивидендата исплатена на акционерите, да врати капитал на акционерите или пак да издаде дополнителни нови акции, врз основа на претходна одлука на акционерите. Во текот на годините што завршуваат на 31 декември 2015 година и 31 декември 2014 година не беа направени промени во целите, политиките или процесите на Групацијата.

Групацијата го следи својот акционерски капитал преку добивката пред камата, даноци, амортизација и депрецијација (ЕБИТДА) за годината.

	2015	2014
	МКД'000	МКД'000
ЕБИТДА	<u><u>1.613.363</u></u>	<u><u>1.794.942</u></u>

Групацијата не е предмет на никакви надворешно наметнати барања. Структурата и управувањето на капиталот е одредено на Групациско ниво.

19. Последователни настани

Нема последователни настани после периодот на известување кои би влијаеле на Извештајот на сеопфатната добивка, на Извештајот на финансиската состојба како и на Извештајот за паричните текови за 2015 година.

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА 2015 ГОДИНА**

Скопје, февруари 2016

СОДРЖИНА

- 1. Општо**
- 2. Продажба**
- 3. Тековни операции**
- 4. Безбедност и здравје при работа**
- 5. Корпоративна општествена одговорност**
- 6. Животна средина**
- 7. Останати обелоденувања**

1. ОПШТО

Цементарница “Усје” А.Д. - Скопје (“Друштвото” или Усје) е основана во Република Македонија со седиште на ул. Борис Трајковски 94, Скопје.

Главна дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, пакуван цемент, готов бетон, клинкер и други слични производи.

2. ПРОДАЖБА

ЦЕМЕНТ: Покрај малото зголемување на цементна потрошувачка на домашен пазар, зголемените приливи резултираа со пониска продажба на Усје во земјата од околу 3%.

Друштвото го зголеми извозот за Косово во 2015 и во однос на 2014 беше за 20% поголем што придонесе вкупната продажба на Усје да регистрира благ раст од година во година.

Оперативните перформанси заостанаа зад минатогодишните бројки со 10.3% главно под влијание на намалување на цените како и од наметнувањето на трошок од околу 47 ЕУР/тон за главното цврсто гориво кое се користи во процесот на производство.

ВЕРТИКАЛНА ПОВРЗАНОСТ: Без оглед на лошата состојба на пазарот, работењето на секторот за готов бетон постигна значително зголемување во споредба со 2014, задржувајќи ги цените од минатата година. Понатамошните подобрувања во оперативната ефикасност резултираа со значајни подобрувања на ЕБИТДА-та.

Намалувањето на продажбата на агрегати на домашен пазар во 2015 беше компензирано со невообичаен извоз од 55.000 тони, извоз двојно поголем од претходната година.

3. ТЕКОВНИ ОПЕРАЦИИ

Работата на печките и во 2015 година ја следеа побарувачката со акцент ставен на оптимизирање на залихите и работниот капитал во текот на годината. Во текот на 2015 година печка бр. 3 работеше со 31% фактор на искористеност што на долг рок не претставува одржлив показател, додека печка бр. 4 работеше со 77% фактор на искористеност. Мелниците за цемент работеа со фактор на искористеност од под 30%.

По воведување на акцизата на петрол кокс, УСЈЕ презеде активности за користење на друго цврсто гориво и успеа да ја заврши годината со блиску 30% замена на петрол коксот.

4. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

Безбедноста и здравјето на вработените останува приоритет број еден во Групацјата и Друштвото. Перманентните напори на секое ниво, континуираните обуки, размена на знаењето и искуствата и промоција на значењето на овој сегмент во секојдневното работење на компанијата претставуваат цврста основа за постигнување на нашите цели и за поставување на севкупна култура за безбедност.

Покрај постојаните напори за зголемување на нивото на здравјето и безбедноста при работа во компанијата, се поголемите законските обврски бараат дополнителен напор и активност. Во таа смисла, на почетокот од годината се финализираа три студиите кои произлегуваат како барања на Законот за заштита и спасување, направени се повеќе студии за „Процена на ризик на работно место“ за новокреирани работни места.

Во текот на годината, голем акцент беше ставен на пријавување на безбедносни инциденти.

Сепак, оваа година имаше четири повреди на наши работници и една повредна на наш изведувач во фабриката. Ова покажува дека нивото на БЗР сеуште не е на посакуваното ниво што претставува уште поголем предизвик за сите вработени во компанијата. Подигнувањето на свеста за БЗР на сите нивоа е единствениот начин со кој што можеме да ја постигнеме целта.

Обука и развој на вработените

Како што е веќе појаснето, развојот на свеста и културата е најефикасната алатка за подигнување на нивото на БЗР. Нашите вработени во 2015 имаа вкупно 2880 часа обуки на најразлични теми (9,6 часа/вработен), а изведувачите имаа дополнителни 378 часа.

5. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Нашите стратешки активности за општествена одговорност и во 2015 година продолжија во насока на комуникација и интеракција со сите засегнати страни, со своите вработени, добавувачи, деловни партнери и институции, како и локалната и пошироката заедница, преку различни иницијативи и споделување на најдобри практики.

Комуникација со засегнатите страни по повод 60-годишнината на УСЈЕ

Во согласност со нашата стратегија за општествена одговорност фокусирана на комуникација со засегнатите страни, 60-годишнината на УСЈЕ беше обележана со серија настани и иницијативи за интеракција со засегнатите страни, вклучително и нашите вработени, добавувачи, клиенти, академски претставници, како и претставници на локалната и пошироката заедница. Започнувајќи со Техничката коференција насловена како „Влијанието на градежните материјали врз квалитетот на градбата“ на која присуствуваа врвни домашни и странски експерти и клиенти. Понатаму, УСЈЕ започна партнерство и поддршка на Факултетот за ликовни уметности при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје. Проектот им овозможува на студентите да работат на скулптури од бетон во духот на урбаната и современата уметност, кои потоа ќе бидат изложени на јавен простор. Во исто време, УСЈЕ организираше и прослава за сите вработени и пензионирани вработени, додека Гала концерт под наслов „Класика версус класика“ беше организиран за сите засегнати страни, партнери и пријатели. Издадена е и монографија „60 приказни за 60 години УСЈЕ“ која беше поделена на сите присутни на овие настани.

Форум за комуникација со засегнатите страни и Известување за напредокот - Глобален договор на ОН: Извештај за општествена одговорност и одржлив развој

Со цел натамошно зацврстување на односите и продлабочување на трансперентната комуникација и вклученост на сите засегнати страни, во септември 2015 година УСЈЕ организираше форум за комуникација со засегнатите страни. На форумот, беше презентиран нашиот Извештај за општествена одговорност и одржлив развој за 2014 г. на 65 претставници на сите групи засегнати страни, односно локалната заедница, клиентите, изведувачите и добавувачите, други бизнис компании како и надлежни претставници од доменот на животната средина од МЖСПП, НВО и истакнати професори, за да дискутираме и добиеме повратни информации и согледувања во однос на податоците и таргетите објавени во нашиот Извештај.

Колаборативни проекти за поддршка на развојот на заедницата

Следејќи ја нашата стратешка определба за градење цврсто партнерство со локалната заедница и излегувајќи во пресрет на потребите на заедницата и општеството во целина, во 2015 година УСЈЕ продолжи со колаборативните програми со заедницата, вклучувајќи го Проектот „Развиваме вештини за полесно вработување“ за практична настава на учениците од средните технички училишта од машинска и електро струка со цел зајакнување на можностите за нивно вработување и создавање работна сила, проектот „Партнерство со училиштата“, партнерства со невладини организации, еколошки и други здруженија од областа на општествената одговорност со различни проекти, вклучително и локалната мрежна на Глобалниот договор на ОН, Ајде Македонија итн.

Национална награда за општествена одговорност

За резултатите од имплементацијата на проектот „Намалување на емисиите во воздухот“ Цементарница УСЈЕ ја доби годинешната награда за општествено одговорно делување во категоријата „Заштита на животната средина“. Проектот за кој УСЈЕ го доби годинешното највисоко национално признание за општествено одговорно делување ги верификува напорите на компанијата во натамошно намалување на емисиите на азотни оксиди (NOx) во воздухот. Имено, иако влијанието на УСЈЕ во однос на емисиите во воздухот, вклучувајќи ги и азотните оксиди, се под законски утврдените граници, компанијата, во текот на 2014-та година, инвестираше во нова современа технологија и дополнителна опрема со која се овозможи дополнително намалување на емисиите на азотни оксиди за повеќе од 20% на годишно ниво.

За Цементарница УСЈЕ ова е второ национално признание за општествена одговорност во областа на заштитата на животната средина.

6. ЖИВОТНА СРЕДИНА

Усје како дел од Титан Групацијата, е посветена на постојани подобрувања и одговорност кон животната средина.

Во таа смисла подолу се наброени дел од проектите кои се реализирани во 2015 година:

Зелен Појас

Во рамките на проектот Зелен појас, во 2015 година беа засадени вкупно 15.050 садници, од кои 11.030 садници се посадени на површинските копови, 3.633 садници во кругот на фабриката, а останатите 387 садници беа донирани на Општина Кисела Вода и Градот Скопје за засадување на јавни површини.

Дополнително, во кругот на фабриката во близина на складиштето за петрол кокс направивме парк со површина од околу 1300 m² и пренаменивме старо бетонско плато со површина од 700 m² во зелена површина. Формирањето на нови зелени површини придонесува за минимизирање на фугитивната прашина и подобрување на работниот простор. Во 2015 година поставивме и системи за наводнување на дополнителни 2500m² зелена површина во кругот на фабриката и на површинскиот коп за лапорец.

Студија за намалување на бучава

Производството на цемент, како и повеќето други индустриски активности, и како резултат на вртливите делови од опремата, транспортот на материјали и слично, предизвикува бучава.

Усје има сеофатен план за следење во текот на годината.

Измерените нивоа на бучава долж оградата на фабриката и рудниците, не ги надминуваат законски дозволените нивоа, но и покрај тоа, како општествено одговорно друштво, Цементарница Усје во соработка со Факултетот за природни и технички науки од Штип изработи Студија за акционен план за понатамошно намалување на бучавата во околината на Усје.

Намалување на емисии на NOx

Цементарница Усје во април 2014 година вовеле нова технологија и инсталирале дополнителна опрема за намалување на емисиите на азотни оксиди (NOx). Како метод за намалување на емисиите на азотни оксиди одбрана е т.н. селективна некаталитичка редукција (SNCR). Како редукционно средство се користи 40% раствор од уреа со што се обезбедува поголема заштита и безбедност при работа.

Со воведената технологија Усје ги подобри своите NOx перформанси, односно просечните емисиони вредности се 25% под националното лимит.

За овој Проект, во октомври 2015 година, Министерството за економија на Цементарница Усје А.Д. Скопје и додели Прва награда за општествено одговорна компанија во делот за заштита на животна средина.

7. ОСТАНАТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА

Раководството на Усје е цврсто посветено да продолжи со интеграцијата на новите правила и практики во работењето на Друштвото, кои промовираат транспарентност, одговорност, доверливост, одржлив развој и корпоративна општествена одговорност во секој аспект и област на активност на Друштвото и целата нејзина мрежа на односи со акционерите, вработените, добавувачите, изведувачите и општеството. Согласно сето погоре наведено, Усје како дополнување ги обелоденува следниве информации:

1. Усје има два извршни членови на Одборот на директори - Главен Извршен Директор и Извршен Директор, и пет неизвршни членови од кои двајца се независни.
2. Главниот Извршен Директор и Извршниот Директор не добиваат никакви примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори. Тие се во редовен работен однос на позиција Главен Извршен Директор и Раководител на правна служба и нивните примања се базираат на тоа. Вкупните примања (плата, надоместоци на плата, бонуси, осигурувања и други примања) на извршните членови на Одборот на директори и на останатите членови на клучниот персонал на Друштвото изнесуваат 88.193 илјади денари. Никој од петте неизвршни членови немаат примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори.
3. На ден 19 мај 2015 година, Собранието на акционери донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2014 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува 1.479.933 илјади денари односно 2.625 илјади денари по акција, која се состои од 1.305.084 илјади денари профит од 2014 и 174.849 илјади денари законска резерва која ја надминува пропишаната стапка од 10% од акционерскиот капитал. Преостанатиот профит од 2014 во износ од 152.494 илјади денари е реинвестирана односно се искористи даночното поттикнување за инвестициските вложувања на друштвото во 2015 година.

4. Извори на средства на Друштвото се нејните оперативни готовински приливи.
5. Финансиските резултати за 2015 година се составен дел на Финансиските извештаи на Групацјата и Друштвото за годината што завршува за 31 декември 2015 година.
6. Следствено на претходното, Политиката на управување со финансискиот ризик детално е објаснета во Забелешка 18 кон Финансиските извештаи на Групацјата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2015 година.
7. Во јули 2015, Друштвото отвори нова подружница во с.Оровник (близу Охрид) за дистрибуција на производите во југо-западниот дел од државата.
8. Во врска со поголеми зделки и зделки со поврзани субјекти, Усје го реализираше следново:
 - Друштвото го продаде својот удел (65%) во Цемент Плус лтд Косово. Вредноста на зделката е 183.994 илјади денари. Добивката од зделката е 79.749 илјади денари. Заинтересирани страни во зделката се Цементарница Усје А.Д.-Скопје и Шарцем Ш.П.К. Косово. Односот меѓу заинтересираните страни е “фирми-сестри” т.е. имаат еден ист заеднички сопственик во рамки на Групацјата Титан.
 - Друштвото го продаде својот удел (100%) во Рудмак ДООЕЛ Скопје. Вредноста на зделката е 86.937 илјади денари. Добивката од зделката е 33.418 илјади денари. Заинтересирани страни во зделката се Цементарница Усје А.Д.-Скопје и Шарцем Ш.П.К. Косово. Односот меѓу заинтересираните страни е “фирми-сестри” т.е. имаат еден ист заеднички сопственик во рамки на Групацјата Титан.
 - Дополнително, во декември 2015, Друштвото основаше нова фирма за производство, трговија и услуги МИЈЛКО ПЦМ ДООЕЛ Скопје со непаричен влог, хоризонтална мелница за цврсто гориво. Мелницата е проценета од независен проценител на 215.250 илјади денари. Добивката на Усје од мелницата според објективна вредност е 159.655 илјади денари. Во истиот месец, Друштвото го продаде целиот свој удел во МИЈЛКО ПЦМ ДООЕЛ Скопје на Шарцем Ш.П.К. Косово. Вредноста на зделката е 215.250 илјади денари. Заинтересирани страни во зделката се Цементарница Усје А.Д.-Скопје и Шарцем Ш.П.К. Косово. Односот меѓу заинтересираните страни е “фирми-сестри” т.е. имаат еден ист заеднички сопственик во рамки на Групацјата Титан.
9. Во текот на 2015 година, освен споменатите големи зделки и зделки со поврзани субјекти, сите останати зделки со поврзаните субјекти се реализирани со редовен тек на работење на Друштвото (забелешка 17 кон Финансиските извештаи на Групацјата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2015).
10. Усје ги споделува Визијата и Политиката на Корпоративна Општествена Одговорност (КОО) на Титан Групацјата, да се води бизнисот на еден етички и општествено одговорен начин со тоа што ќе се постигне помалку штета и ќе се поттикнува да се прави повеќе добро.

Одборот за КОО на Друштвото, на чие чело е Главниот Извршен Директор продолжува со своето активно учество и во текот на годината одржа четири состаноци, согласно планираното. Оваа година, одборот за КОО воведо Стратегија за одржливост 2020 и имаше свои претставници на потпишувањето на Европската бизнис иницијатива “Пакт за младите”.

Исто така, оваа година за прв пат извештајот за КОО и одржливост на Усје беше потврден од независна компанија за бизнис осигурување. Одборот за КОО на Друштвото ја поддржа организацијата на 60 Годишнината на Усје.

По спроведувањето на анкетата за мислењето на вработените минатата година и добиените резултати од консултантската кука Towers Watson, од страна на менаџерскиот тим на Усје беше изготвен акционен план на активности за решавање на областите кои бараат подобрување. Целта е подобрување на работењето преку препораките од нашите вработени.

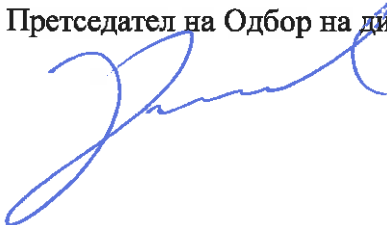
Интерната ревизија на Усје работи заедно со Секторот за интерна ревизија на Групацијата со цел да се обезбеди усогласеност како со државните регулативи така и со интерните процедури и Кодексот на однесување на Титан Групацијата. Во согласност со годишниот план на интерната ревизија за 2015, во текот на годината две последователни и една консултантска задача беа извршени. Врз основа на спроведените интерни ревизии во текот на годината, заклучокот е дека, поголемиот дел од договорените корективни мерки од претходните ревизии се целосно имплементирани од сопствениците на засегнатите процеси. Во принцип, основни ризици се соодветно раководени и нивната усогласеност со законската рамка е осигурана.

“Подмитувањето и Корупцијата” исто така е составен дел од Кодексот на однесување на Титан, додека нивото на изложеност на одредени ризици се оценува секоја година преку извештаи и анализи, обезбедени од страна на Транспарентен Меѓународен Годишен Корупциски Запазувачки Индекс.

Нашиот Кодекс на однесување јасно забранува давање и примање мито, додека како потписници на Глобалниот договор на ОН, ние сме целосно обврзани да се приклучиме на националните и останатите програми кои имаат за цел да се елиминира поткупот и корупцијата. Во продолжение, во Кодексот на однесување за Титан набавките (www.titan.gr , www.usje.com.mk) кој е објавен во 2008 година, јасно е нагласена политиката на Друштвото спрема своите добавувачи и јасно се искажани договорните обврски на добавувачите кон Усје вклучувајќи ја и обврската да се апстинира од било какви активности кои може да се претстават како акт на поткуп, корупција и измама. Никакви потврдени случаи на непочитување и нарушување на нашата политика на поткупување не се пријавени во текот на 2015 година.

Константинос Дердемезис

Претседател на Одбор на директори

--	--	--

--	--

Контролор

Период

1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6

Вид
работаИдентификационен број
(ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на друштвото ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕАдреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)

на ден 31.12 20_15 година

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.318.208.767	2.561.727.709
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		19.352.408	26.651.285
3.	Издатоци за развој	003		0	0
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		19.352.408	22.617.391
5.	Гудвил	005		0	4.033.894
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006		0	0
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008		0	0
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.174.936.959	2.410.965.024
10.	Недвижности (011+012)	010		1.184.595.831	1.258.705.793
10.a.	Земјиште	011		819.215.249	860.421.261

10.б.	Градежни објекти	012		365.380.582	398.284.532
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		834.790.598	907.223.546
12.	Транспортни средства	014		256.731	549.911
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		10.651.048	8.589.936
14.	Биолошки средства	016		0	0
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		0	6.578.817
16.	Материјални средства во подготовка	018		144.642.751	229.317.021
17.	Останати материјални средства	019		0	0
18.	III.ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020		123.919.400	124.111.400
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021			
20.	Вложувања во подружници	022			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023		0	0
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024		0	0
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		0	0
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		0	0
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027		0	0
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		0	0
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		0	0
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032		0	0
28.	Побарувања од купувачи	033		0	0
29.	Останати долгорочни побарувања	034		0	0

30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		1.836.103.381	1.941.496.973
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		615.686.028	654.237.323
33.	Залихи на сировини и материјали	038		225.325.657	240.618.649
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		286.704.557	285.560.216
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		51.987.961	56.522.462
36.	Залихи на готови производи	041		51.350.143	69.104.797
37.	Залихи на трговски стоки	042		317.710	2.431.199
38.	Залихи на биолошки средства	043		0	0
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУЃУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	0
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		421.958.066	413.708.114
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		142.138.933	99.071.273
42.	Побарувања од купувачи	047		245.155.783	285.710.224
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		6.882.003	3.464.466
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		27.003.273	24.884.375
45.	Побарувања од вработените	050		778.074	577.776
46.	Останати краткорочни побарувања	051		0	0
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		10.000	0
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054		0	0
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055		0	0
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056		10.000	0
50.	Побарувања по дадени заеми	057		0	0

51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		798.449.287	873.551.536
52.а.	Парични средства	060		20.893.995	39.911.754
52.б.	Парични еквиваленти	061		777.555.292	833.639.782
53.	VI.ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (ABP)	062		20.218.965	21.607.714
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		4.174.531.113	4.524.832.396
55.	B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		2.204.713.216	2.244.897.747
56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+ 077-078)	065		3.667.487.672	3.944.876.799
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		1.747.729.749	1.804.128.198
58.	II.ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		0	0
59.	III.СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068		0	0
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		83.622.451	83.622.451
62.	XIV. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		571.551.032	599.832.022
63.	Законски резерви	072		174.772.975	349.678.081
64.	Статутарни резерви	073		0	0
65.	Останати резерви	074		396.778.057	250.153.941
66.	XV. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		851.204	0
67.	XVI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		6.032.420	3.444.329
68.	XVII. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.269.765.656	1.460.738.457
69.	XVIII. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XIX. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079		0	0

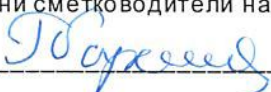
71.	XX. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		493.822.451	476.295.710
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		72.153.691	62.277.734
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		57.147.608	54.189.416
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084		15.006.083	8.088.318
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086		0	0
78.	Обврски спрема добавувачи	087		0	0
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088		0	0
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089		0	0
81.	Обврски по заеми и кредити	090		0	0
82.	Обврски по хартии од вредност	091		0	0
83.	Останати финансиски обврски	092		0	0
84.	Останати долгорочни обврски	093		0	0
85.	III.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094		0	0
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до108)	095		421.668.760	414.017.976
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		60.085.586	36.054.457
88.	Обврски спрема добавувачи	097		258.615.523	173.804.044
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		22.116.782	8.598.390
90.	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата	099		5.244.997	5.673.004
91.	Обврски кон вработените	100		10.988.310	12.141.772
92.	Тековни даночни обврски	101		54.292.714	165.833.915
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		6.856.227	6.488.899

94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
95.	Обврски по заеми и кредити	104		0	0
96.	Обврски по хартии од вредност	105		0	0
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		231.150	2.510.782
98.	Останати финансиски обврски	107		0	0
99.	Останати краткорочни обврски	108		3.237.471	2.912.713
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		13.220.990	103.659.887
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110		0	0
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		4.174.531.113	4.524.832.396
103.	V. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	112		2.204.713.216	2.244.897.747

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 12-34264/2

Потпис

Во Скопје
На ден 29.02.2016

Во <u>Скопје</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото:
На ден <u>29.02.2016</u>	<u>Борис Хрисафов</u>
	Потпис <u></u>

Единствен даночен број 4030954259677

за периодот од 01.01 до 31.12 20 15

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		4.484.629.916	4.159.958.737
2.	Приходи од продажба	202		4.022.022.611	4.028.910.303
3.	Останати приходи	203		291.420.444	11.356.536
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		125.627.259	112.226.765
4.b.	Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		99.666.833	125.627.259
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206		171.186.861	119.691.898
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		3.052.066.277	2.597.600.897
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		1.242.457.634	1.039.963.676
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		622.746.062	558.772.423
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210		5.591.595	3.376.338
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		454.563.366	320.089.240
11.	Останати трошоци од работењето	212		67.067.398	47.177.106
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		348.142.721	374.579.169

12.а.	Плати и надоместоци на плата (нето)	214		206.426.130	226.737.622
Ред. број	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		19.930.873	22.028.805
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		81.310.532	86.764.339
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		40.475.186	39.048.403
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		202.593.001	216.314.075
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219		192.000	346.000
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		11.774.164	7.667.530
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		22.688.322	7.214.990
17.	Останати расходи од работењето	222		74.250.014	22.100.350
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		20.329.602	57.582.822
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва(225+226+227+228)	224		5.277.402	1.762.204
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225		2.406.425	0
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226		0	0
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		2.870.977	1.762.204
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228		0	0
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		0	0
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		6.889.808	49.914.303
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		8.162.392	5.906.315
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		0	0
24.	Останати финансиски приходи	233		0	0
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		24.950.203	5.270.710
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		20.198.551	2.792.078
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236		0	0
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		20.198.551	2.792.078
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238		0	0
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		1.436.762	17.274

28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		3.314.890	2.461.358
Ред. број	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241		0	0
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242		0	0
31.	Останати финансиски расходи	243		0	0
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244		0	0
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245		0	0
34.	Добивка од редовното работење (201+ 223+244) – (204-205+207+234+245)	246		1.401.982.612	1.628.070.446
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) – (201+ 223+244)	247		0	0
36.	Нето добивка од прекинати работења	248		0	0
37.	Нето загуба од прекинати работења	249		0	0
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.401.982.612	1.628.070.446
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		132.216.956	167.331.989
41.	Одложени даночни приходи	253		0	0
42.	Одложени даночни расходи	254		0	0
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.269.765.656	1.460.738.457
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		307	324
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.269.765.656	1.460.738.457
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.265.992.730	1.459.650.359
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		3.772.926	1.088.098
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263		0	0
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		2.246	2.589
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		2.246	2.589
48.б.	Вкупна разводната заработувачка по акција	266		0	0
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267		0	0
48.г.	Разводната заработувачка по акција од прекинато работење	268		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

за периодот од 01.01 до 31.12 2015

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.269.765.656	1.460.738.457
2.	Загуба за годината	270		0	0
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	271		0	4.578.390
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	272		5.565.000	0
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273		106.000	546.390
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274		5.671.000	0
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		0	0
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		0	0
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277		0	0
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278		0	0
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279		0	4.032.000
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280		0	0
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		0	0
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		0	0
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283		0	0
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284		0	0
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285		0	0
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286		0	4.578.390
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285-271) или (272+285)	287		5.565.000	0
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.264.200.656	1.465.316.847
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.260.321.730	1.464.033.359
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		3.878.926	1.283.488
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	291		0	0
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292		0	0
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293		0	0

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-

2	3	5	1
---	---	---	---

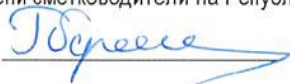
(Се назначува главна приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношлптрески систем-Службен весник на Република Македонија бр.84/05, 13/07,150/07, 140/08,17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на Институтот на сметководители и
овластени сметководители на Република Македонија: 12-34264/2

Потпис

Во Скопје

На ден 29.02.2016

Во Скопје На ден <u>29.02.2016</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото:
	<u>Борис Хрисафов</u>
	Потпис -----

--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

1 2 3

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4 5 6 7 8 9 1 11

0

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 1 1 1 16 17 1 1 2 2 2 2 2 2 2

2 3 4 5 8 9 0 1 2 3 4 5 6

Вид
работа

Идентификационен број
(ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - Скопје

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта

Единствен даночен број 4030954259677

КОНСОЛИДИРАНИ ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

за државна евиденција за субјектите кои
не применуваат посебни сметковни планови
(големи, средни, мали и микро субјекти)

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	000	Набавна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	601		
1.1		Плата и надоместоци на плата на вработените кои директно работат на развојот на интерен проект	602		
1.2		Трошоци за материјали и услуги ¹ користени или потрошени при развојот на интерен проект	603		
1.3		Амортизација на недвижности, постројки и опрема користени при развојот на интерен проект	604		
1.4		Амортизација на патенти и лиценци користени при развојот на интерен проект	605		
2.	008д	Вредносно усогласување на издатоци за развој за сопствени цели	606		

¹Трошоци за сировини и материјал, трошоци за енергија, трошоци за ситен инвентар, трошоци за амбалажа, трошоци за резервни делови и материјали за одржување на објектите и опремата, интелектуални услуги и други услуги кои се услов за развојот на интерен проект.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
3.	009д	Акумулирана амортизација на издатоци за развој за сопствени цели	607		
4.		Сегашна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (< или = АОП 003 од БС)	608		
5.	003д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	609		
6.	008д	Вредносно усогласување на софтвер со лиценца	610		
7.	009д	Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	611		
8.		Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	612		
9.		Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	613		
10.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	614		
11.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	615		
12.		Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	616		
13.	003д	Набавна вредност на купени бази на податоци	617		
14.	008д	Вредносно усогласување на набавени бази на податоци	618		
15.	009д	Акумулирана амортизација на набавени бази на податоци	619		
16.		Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 004 од БС)	620		
17.	003д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	621		
18.	008д	Вредносно усогласување на бази на податоци развиени за сопствена употреба	622		
19.	009д	Акумулирана амортизација на бази на податоци развиени за сопствена употреба	623		
20.		Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	624		
		Б.МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
21.	010д	Земјишта	625	819.215.249	860.421.261
22.	014д	Шуми	626		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
23.	011д	Набавна вредност на станови и станбени згради	627		
24.	018д	Вредносно усогласување на станови и станбени згради	628		
25.	019д	Акумулирана амортизација на станови и станбени згради	629		
26.		Сегашна вредност на станови и станбени згради (< или = АОП 012 од БС)	630		
27.	011д	Набавна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	631	2.188.006.492	2.206.489.749
28.	018 д	Вредносно усогласување на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	632		
29.	019д	Акумулирана амортизација на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	633	1.847.460.065	1.850.688.930
30.		Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност ² (< или = АОП 012 од БС)	634	340.546.427	355.800.819
31.	011д	Набавна вредност на објекти од нискоградба ³	635	211.729.232	237.821.185
32.	018 д	Вредносно усогласување на објекти од нискоградба	636		
33.	019д	Акумулирана амортизација на објекти од нискоградба	637	186.895.077	195.337.472
34.		Сегашна вредност на објекти од нискоградба (< или = АОП 012 од БС)	638	24.834.155	42.483.713
35.	012д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема ⁴	639	9.944.142	10.054.144
36.	018 д	Вредносно усогласување на информациска и телекомуникациска опрема	640		

2 Објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина, како: административни згради, фабрички згради, хали, работилници, складишта, силоси, сушални, продавници, мотели, ресторани, одмаралишта, градежни објекти за земјоделие и сточарство, градежни објекти за рудници итн.

3 Објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата, како: патишта, железнички пруги, мостови, тунели, брани, насипи, мелиоративни системи, каптажни градби итн.

4 Уреди со електронска контрола, како и електронски компоненти кои претставуваат дел од овие уреди (радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати).

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
37.	019д	Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	641	9.264.737	9.373.261
38.		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = АОП 012 од БС)	642	679.405	680.883
39.	012д	Набавна вредност на компјутерска опрема ⁵	643	84.910.143	83.165.883
40.	018 д	Вредносно усогласување на компјутерска опрема	644		
41.	019д	Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	645	76.190.725	76.539.960
42.		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 012 од БС)	646	8.719.418	6.625.923
43.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	647		
44.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	648		
45.	019-д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	649		
46.		Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	650		
47.	014д	Набавна вредност на основното стадо	651		
48.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	652		
49.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	653		
50.		Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	654		
51.	015д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	655		
52.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	656		
53.	015д	Драгоцени метали и камења	657		
54.	015д	Антиквитети и други уметнички дела	658		
55.	015д	Други скапоцености	659		
56.	016 д	Вложувања во природни богатства во подготовка	660		
57.	016 д	Подобрување на земјиштето	661		

⁵ Хардвер и периферни единици, машини за обработка на податоци, печатари, скенери и слично.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		В.СРЕДСТВА ВО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ			
58.	160, 162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	662	10.000	
59.	162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	663		
60.	032д(во земјата), 033д(во земјата), 041д(во земјата), 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	664		
61.	032д(во земјата), 041д, 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	665		
		Г. СРЕДСТВА ВО АКЦИИ И УДЕЛИ			
62.	030д, 031д, 035д, 036д, 165д	Вложувања во акции издадени од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 021 од БС)	666		
63.	030д, 031д	Вложувања во удели во трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	667		
		Д. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА			

6 Се однесува на сите трговски друштва, освен на трговските друштва од финансискиот сектор (банки, лизинг друштва, пензиски и инвестициски фондови, осигурителни друштва, брокерски друштва и т.н.).

7 Финансиските релации со физичките и правните лица од странство не се предмет на известување.

8 Стопанска интересна заедница, здруженија и фондации, други облици на здружување, политички партии, верски заедници, религиозни групи, Црвен крст на Република Македонија, странски и меѓународни организации, хуманитарни организации и здруженија, синдикати и други правни лица основани со посебни прописи од кои произлегува дека се непрофитни организации.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
64.	005, 017, 027, 037д (во земјата), 040д (во земјата), 044д, 046д, 110, 112, 116д (во земјата), 120д, 122д, 124д (во земјата)	Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	668	9.525.449	4.775.990
65.	037д, 044д, 046д, 120д, 122д, 138д	Трговски кредити и аванси дадени на органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	669		
66.	037д, 038д (во земјата), 044д, 046д, 120д, 122д	Трговски кредити и аванси дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	670		
67.	045д, 047д, 114д, 118, 125д, 126д, 127д, 151д, 152д, 153д, 154, 157д, 158д, 168д, 19д, 030д (побарувања за дивиденди), 031д (побарувања за дивиденди)	Останати побарувања од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	671	55.739.925	17.435.210
68.	045д, 047д, 05, 125д, 126д, 127д, 13 (без 138 и 139), 151д, 152д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	672		
69	045д, 047д, 114д, 125д, 126д, 127д, 14 (без 149), 151д, 152д, 153д, 154д, 157д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	673		
		Г. ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ			
70.	260, 262д, 266д	Краткорочни обврски по земи и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)	674		
71.	262д, 266д	Краткорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-	675		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)			
72.	285д (во земјата), 286д(во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	676		
73.	286д (во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	677		
		Е. СОПСТВЕНИЧКИ КАПИТАЛ			
74.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	678	31.000	31.000
75.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	679	85.343.000	85.662.300
76.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	680		
77.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	681		

⁹ Нето вредност на основна главнина = запишана уплатена основна главнина минус запишана, а неуплатена основна главнина минус сопствени акции и удели т.е. 90д = (900д - 901д - 902д)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
78.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	682		
79.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	683		
		Ж. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ			
80.	210д, 212, 220д, 222д, 224д, 262, 280д (во земјата), 281д (во земјата), 282д, 284д (во земјата), 216д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	684	13.241.794	6.390.880
81.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	685		
82.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	686		
83.	214, 216, 218, 225д, 229д, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 269д, 285д (во земјата), 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	687	16.152.589	105.829.473
84.	225д, 229д, 23, 253д, 259д, 269д, 288д, 289, 29д	Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	688		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
85.	225д, 229д, 24, 251, 252, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 265д (во земјата), 269д, 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	689	231.150	2.510.782
		3. ПРИХОДИ			
		I. Приходи од продажба			
86.	73д и 74 д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	690		
87.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	691		
88.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	692	3.166.026.862	3.473.241.442
89.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	693	839.996.118	537.741.350
90.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ ¹⁰ (< или = АОП 202 од БУ)	694		
91.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	695		
92.	747	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	696	13.779.307	15.707.181
93.	747д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	697	2.220.324	2.220.330
94.	748	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	698		
		II. Останати приходи			
95.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	699	67.136	272
96.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	700		
97.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност	701		

¹⁰ Белгија, Германија, Италија, Луксембург, Франција, Холандија, Данска, Ирска, Велика Британија, Грција, Португалија, Шпанија, Австрија, Финска, Шведска, Кипар, Естонија, Унгарија, Чешка, Летонија, Литванија, Латвија, Малта, Полска, Словачка, Словенија, Бугарија, Романија, Хрватска.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		(< или = АОП 203 од БУ)			
98.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	702	3.067.680	
99.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	703	6.520.758	81.798
100.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	704		
101.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	705		
102.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	706		
103.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	707		
104.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	708		
105.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	709	197	1.411.552
106.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	710	981.948	9.761.100
107.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	711		
108.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	712	208	
109.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	713		
110.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	714		
		III. Финансиски приходи			
111.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	715	2.406.425	
		S. РАСХОДИ			
112.	700	Расходи на продадени производи и услуги	716		
		I. Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар			
113.	400д	Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	717	555.679.562	272.600.379
114.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	718	7.571.722	7.303.465
115.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	719		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
116.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	720	1.638.830	1.310.682
117.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	721	82.280.340	90.469.324
118.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	722	3.182.212	3.493.126
119.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	723	1.014.951	1.088.818
120.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	724		
121.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	725	232.525.877	225.204.786
122.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	726	312.538.771	385.440.037
123.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	727	45.206.060	52.058.446
124.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	728	819.309	994.613
		II. Трошоци за услуги			
125.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	729	74.277.001	68.650.556
126.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	730	58.907.800	15.936.666
127.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	731	2.878.060	2.788.661
128.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	732		
129.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	733		
130.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	734	110.096.206	94.369.180
131.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	735		
132.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	736	5.311.527	5.758.588
133.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	737		
134.	416д	Трошоци за истражување (< или = АОП 211 од БУ)	738		
135.	416д	Трошоци за развој (< или = АОП 211 од БУ)	739		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		III. Надомести на трошоците за вработените *			
136.	420д, 421д	Вкалкулирани надомести за време на боледување	740		
137.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	741		
138.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	742	17.237.335	15.699.565
139.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	743		
140.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	744	7.186.996	7.318.431
141.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	745	1.008.002	1.260.207
142.	441д	Појачана исхрана (< или = АОП 217 од БУ)	746	1.650.329	1.567.107
		IV. Останати трошоци од работењето *			
143.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	747	5.665.100	5.793.644
144.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	748		
145.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	749	4.594.597	6.027.096
146.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	750		
147.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	751	320.642	542.751
148.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	752	2.012.096	
149.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	753		
150.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	754		
151.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	755		
152.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	756		
153.	442	Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и	757		

* Износите во позициите од поглавјата III. Надомести на трошоците за вработените и IV. Останати трошоци од работењето се прикажуваат со платениот персонален данок на доход.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		управители			
154.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	758	7.415.285	4.555.345
155.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	759	7.543.569	5.528.738
156.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	760	5.745.762	6.325.154
157.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	761	4.166.580	2.869.737
158.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	762	8.637.156	392.432
159.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	763		
160.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	764	364.872	368.284
161.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	765	33.194.174	27.137.415
		V. Останати расходи			
162.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	766	46.322	148.342
163.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	767		
		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања			
164.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	768		
		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите и реинвестирана добивка			
165.		Исплатени дивиденди	769	1.482.212.632	2.773.454.490
166.		Реинвестирана добивка	770	136.167.081	
		И. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
167.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	771	307	323

Во Скопје _____
На ден 29.02.2016

Лице одговорно за составување на
образецот

Јулијана Коста

Овластен застапник на
друштвото

ОБ а

Дата на приемот во ЦРМ _____

Контролата ја извршиле: _____

--	--	--

--	--

Контролор

Период

--	--	--

Вид
работа

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Идентификационен број
(ЕМБС)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Резервни кодекси

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

КОНСОЛИДИРАНА СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од 01.01.2015 до 31.12.2015 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
1.	23.51	Производство на цемент	3.046.487.980
2.	46.71	Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива и слични производи	660.072.775
3.	23.63	Производство на готовора бетонска смеса	150.789.845
4.	08.11	Вадење на декоративен камен и камен за градежништво, варовник, суров гипс, креда и шкрилци	103.350.684
5.	52.21	Услужни дејности поврзани со копнениот превоз	82.779.211
6.	46.73	Трговија на големо со дрва, градежен материјал и санитарна опрема	114.395.714
7.	64.99	Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, неспомнати на друго место	20.329.602
8.	82.99	Останати деловни помошни услужни дејности, неспомнати на друго место	142.607.202
9.	68.20	Издавање и управување со сопствен недвижен имот земен под закуп(лизинг)	15.999.631
10.	46.77	Трговија на големо со отпадоци и остатоци	2.761.991
11.	08.12	Вадење на чакал и песок; глина и каолин	5.662.986
12.	68.10	Купување и продажба на сопствен недвижен имот	159.721.897
13.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			

1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.

2) Во колоната „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.

3) Во колоната „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

2 3, 5 1

Производство на цемент

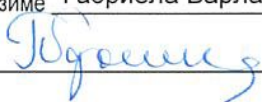
ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-

2 3, 5 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Потпис

Во Скопје

На ден 29.02.2016

Име и презиме на законскиот застапник

Борис Хрисафов

Потпис

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.

КОНСОЛИДИРАНИ ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружницата во Бугарија е услуги за поддршка на продажбата во Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница “Усје” АД - Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на Групацијата на 31 декември 2015 година е 301 (2014: 314 вработени).

Финансиските извештаи на Групацијата за годината што завршува на 31 декември 2015 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 25 февруари 2016 година.

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА

Консолидираната годишна сметка на Цементарница “Усје” АД - Скопје и неговите подружници (“Групацијата”) беше подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013 и 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015 и 192/2015 и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

Консолидираната годишна сметка на Групацѝјата беше подготвена врз основа на историска набавна вредност. Консолидираната годишна сметка на Групацѝјата се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади (□00) освен ако не е поинаку наведено.

Основи за консолидација

Консолидираните годишна сметка се состојат од годишната сметка на Друштвото и неговата подружница ТРОЈАН ЦЕМ ЕООД Бугарија во 100% сопственост на Групацѝјата. Годишната сметка на подружницата се подготвени за истата година на известување како и извештаите на матичната компанија, користејќи конзистентни сметководствени политики.

На 07 декември 2015 година Групацѝјата ги продаде своите удели во Цемент Плус за градежни материјали ДОО Косово (65% сопственост) и РУДМАК ДООЕЛ експорт-импорт Скопје (100% сопственост) на Shartcem SH.P.K. Косово. Во продолжение, на истата дата беше основано ново Друштво за производство, трговија и услуги, МИЛКО - ПЦМ Дооел Скопје со непаричен оснивачки влог, хоризонтална мелница за петрол кокс кое на 14 декември 2015 година со целиот влог беше продадено на Shartcem SH.P.K. Косово.

Исто така, на 28 јули 2015 година Друштвото регистрира склад во село Оровник (во близина на градот Охрид) за стратешко присуство на своите производи во југозападниот дел на земјата.

Сите меѓукомпаниски салда, трансакции, приходи и трошоци и добивки и загуби кои произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацѝјата, а кои се евидентираат како средства целосно се елиминирани заклучно со 7 декември 2015 година за Цемент Плус за градежни материјали ДОО Косово и РУДМАК ДООЕЛ експорт-импорт Скопје и за ТРОЈАН ЦЕМ ЕООД Бугарија заклучно со 31 декември 2015. Подружниците се целосно консолидирани од датумот на превземањето, кој всушност е датум на кој Групацѝјата ја стекнала контролата, и продолжува да се консолидира се до датумот до кој таквата контрола ќе постои.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Друштвото има контрола над ентитетот.

б. Конзистентност

Со цел читателот на Консолидираните Финансиските Извештаи да добие посоодветни информации, во текот на 2015 година Групацѝјата направи промена во презентацијата и класификацијата на одредени ставки во Консолидирано Извештај за сеопфатната добивка. Имено, приходот од продажба на петрол кокс се класифицира како „Приходи од продажба“ наместо како „Останати приходи“ како што беше во 2014 година и тоа поради значителниот пораст на прометот во 2015 година во однос на претходните периоди. Слично, амортизацијата беше соодветно рекласификувана во „Трошоци на продадени производи“, „Трошоци за маркетинг и продажба“ и „Административни трошоци“. Исто така, приходите и расходите од употреба на сопствени производи се нетираат, додека дисконтите се класифицираат во „Приходи од продажба“ наместо во „Останати оперативни трошоци“. Со цел да се одржи конзистентност со тековната презентација, споредбените податоци беа корегирани соодветно.

в. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Групацјата.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Групацјата. Интерното известување во рамките на Групацјата кое се презентира на Раководството е на ниво на Групацјата како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

г. Преведување на странски валути

Групацјата ги подготвува финансиските извештаи во македонски денари, кои се функционална и презентациона валута на Групацјата за локални законски потреби. Секој ентитет во Групацјата определува сопствена функционална валута и елементите на финансиските извештаи за секој ентитет се мерат користејќи ја таа валута.

Трансакциите во странски валути иницијално се евидентираат во функционална валута по курсот кој е важечки на денот на трансакцијата. Монетарните и немонетарните средства и обврски деноминирани во странски валути се сведени во функционалната валута по курс кој е важечки на датумот на известување. Сите разлики се пренесени во билансот на успех.

Функционалната валута на домашните операции, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје е МКД. Функционалната валута на странските операции, Цемент Плус фор Буилдинг Материалс - Косово како и за Тројан Цем - Бугарија е евро. На секој датум на известување, средствата и обврските на оваа подружница се сведени преку конверзија на евра во валутата на презентирање на Цементарница Усје АД (македонски денар) по курс кој важи на датумот на известување (2015: МКД 61,5947 за 1 ЕУР; 2014: МКД 61,4814 за 1 ЕУР), а неговиот биланс на успех е сведен по пондериран просечен годишен курс (2015: МКД 61,605325 за 1 ЕУР; 2014: МКД 61,6324 за 1 ЕУР). Курсните разлики кои произлегуваат од ова сведување се пренесени директно во останата сеопфатна добивка. При продажба на странскиот ентитет кумулативот од овие разлики признати во останата сеопфатна добивка кој се однесува на соодветниот странски ентитет се признава во билансот на успех.

д. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Групацјата (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР коригиран за порастот на индексот на цени на индустриските производители.

- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвреднување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или оттуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

г. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Групацијата, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Групацијата се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Групацијата треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

е. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

ж. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање. Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Групацијата нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Групацијата има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација.

Групацијата нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2015 година и 2014 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нереализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Групацијата нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2015 година и 2014 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Групацијата ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Групацијата има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Групацијата нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Групацијата на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка. Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хеџинг инструменти со ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Групацијата нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматоносните заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентираниот износ и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

3. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува сировини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата.

Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

s. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

з. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

и. Даноци

Данок на добивка

Данокот на добивка за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава со добивката или загубата, освен за делот кој се однесува на ставки прикажани во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот. Во тој случај, данокот се признава во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот, соодветно.

Тековен Данок на добивка

Во 2014, беше донесен нов даночен режим според кој основницата за пресметка на данок на добивка беше променет од принцип на пресметка врз основа на распределениот дел на добивката во принцип на пресметка врз основа на добивка пред оданочување. Новиот закон за корпоративна добивка беше усвоен и влезе на сила на 2 август 2014. Законот е применлив од 1 јануари 2015 за добивката од 2014.

Тековниот данок на добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени пред или по датумот на извештајот за финансиската состојба, во земјите каде што Групацијата и неговите подружници работат и генерираат оданочлив приход. Раководството периодично ги проценува заземените позиции во однос на даночни поврати, земајќи ги предвид деловите од даночната регулатива кои што се подложни на толкување. Како резултат на истите, каде што е соодветно, се утврдуваат резервации врз основа на износите кои се очекуваат да бидат платени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2014 (според новиот закон за корпоративна добивка, на сила од 2 август 2014), одложениот данок на добивка се признава на привремените разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основница на средствата и обврските и нивните нето сегашни вредности во консолидираните финансиски извештаи. Меѓутоа, обврските за одложениот данок на добивка не се признаени ако произлегуваат од иницијалното признавање на гудвил; одложен данок на добивка сметководствено не се прикажува, доколку произлегуваат од иницијално признавање на средство или обврска во трансакција надвор од бизнис комбинација која во времето на трансакцијата не влијае ниту на сметководствената, ниту на оданочливата добивка или загуба.

Одложениот данок на добивка се утврдува користејќи даночни стапки (и закони) кои што биле донесени до, или последователно донесени по датумот на издавање на извештајот за финансиска состојба и се очекува да се употребат кога поврзаното средство или обврска на одложен данок на добивка ќе се подмирени.

Одложени даночни средства се признаваат само до нивото до кое е веројатно дека идни даночни добивки ќе бидат расположливи, во однос на кои, привремените разлики ќе може да бидат искористени. Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога за тоа има правно применливо право за нетирање на тековни даночни средства во однос на тековни даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данок на добивка спрема ист даночен регулатор за истиот даночен ентитет или различни даночни ентитети каде има интенција да се подмират салдата на нето основа.

j. Користи за вработените

Пензии

Групацијата, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Групацијата ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Групацијата не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Групацијата признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Групацијата е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Групацијата на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

ј. Користи за вработените (продолжува)

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Групацјата.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

к. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Групацјата има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Групацјата се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

л. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Групацјата ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, работи и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

љ. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавачот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

м. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Групацјата се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Групацјата.

н. Настаните после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

Сметководствени проценки и претпоставки

Групацјата прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на наредната финансиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во состојба во која биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива за заштита на животната средина применлива во земјата во која Групацјата работи (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлационски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефиции за вработените.

Групацијата користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Групацијата ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитетни корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

Определување на објективните вредности

Голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат определување на објективната вредност, како за финансиските и нефинансиските средства така и за обврските. Објективните вредности се определуваат за мерење и/или за обелоденувачки цели на основа на повеќе методи. Онаму каде што е возможно, понатамошни информации во делот на претпоставките земени при одредување на објективната вредност се обелоденуваат во забелешките поврзани со конкретните средства или обврски.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики на Групацијата се применуваат од период до период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСФИ.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Основните финансиски обврски на Групацијата ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Групацијата располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Групацијата.

Групацијата во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Групацијата се остварени од домашен пазар во македонски денари, а преостанатиот дел на странски пазар во ЕУР.

Најголемиот дел од трошоците на Групацијата се остварени од набавки на домашниот и странскиот пазар.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвидат со точност и прецизност.

б) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Групацијата се во голема мера независни од промената на пазарните каматни стапки.

Промена на каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Промените на пазарните каматни стапки влијаат на приходите од камати на орочени депозити во банки. На 31 декември 2015 година, Групацијата има орочени депозити во банките во износ од 777.555 илјади денари (2014: 833.640 илјади денари).

в) Девизен ризик

Изложеноста на Групацијата на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2015 година. Исто така, договорите за продажба на домашниот пазар се номинирани во ЕУРО.

За потребите на анализа на чувствителност од девизниот ризик, Раководството користи претпоставка од 1% зголемување на девизниот курс на ЕУР, што се смета за разумно со оглед на стабилната домашна валута во однос на ЕУР во текот на изминатите години. На 31 декември 2015 година, доколку ЕУР би било 1% (2014: 1%) послабо или посилно во споредба со МКД, добивката после оданочување во нето билансот би била 6 илјади денари (2014: 78 илјади денари) повисока или пониска, соодветно.

з) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

д) Кредитен ризик

Групацијата немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Групацијата имаат воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Групацијата има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Групацијата бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Групацијата, кои се состојат од пари и парични средства, и краткорочни побарувања за позајмица, максималната изложеност на Групацијата на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2015	44.658.541	4.033.894	-	-	-	48.692.435
Зголемување	3.346.100	-	-	-	-	3.346.100
Намалување	(6.611.083)	(4.033.894)	-	-	-	(10.644.977)
Салдо на 31 Декември 2015	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2015	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2015	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2015	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2015	22.617.391	-	-	-	-	22.617.391
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2014	42.976.329	4.033.894	-	-	-	47.010.223
Зголемување	1.682.212	-	-	-	-	1.682.212
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2014	44.658.541	4.033.894	-	-	-	48.692.435
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2014	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2014	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2014	22.617.391	4.033.894	-	-	-	26.651.285
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2014	20.935.179	4.033.894	-	-	-	24.969.073

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2015	936.605.921	2.444.310.934	4.755.856.294	229.317.021	8.366.090.170
Зголемување	27.974.877 (57.580.929)	46.863.310	325.389.832	151.801.775 (236.476.045)	552.029.794 (1.092.534.97
Намалување		(91.438.520)	(707.039.477)		1)
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2015	906.999.869	2.399.735.724	4.374.206.649	144.642.751	7.825.584.993
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2015	76.184.660	2.046.026.402	3.839.492.901	-	5.961.703.963
Амортизација	11.599.960	14.825.515	176.167.526	-	202.593.001
Намалување	-	(26.496.775)	(487.152.155)	-	(513.648.930)
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2015	87.784.620	2.034.355.142	3.528.508.272	-	5.650.648.034
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2015	819.215.249	365.380.582	845.698.377	144.642.751	2.174.936.959
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2015	860.421.261	398.284.532	916.363.393	229.317.021	2.404.386.207
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2014	883.731.408	2.422.330.109	4.497.179.191	294.148.311	8.097.389.019
Зголемување	249.539.531 (196.660.152	22.360.338	269.054.274	246.370.717 (311.202.007)	787.324.860 (518.545.957)
Намалување	)	(331.640)	(10.352.158)		(518.545.957)
Курсни разлики	(4.866)	(47.873)	(25.013)	-	(77.752)
Салдо на 31 Декември 2014	936.605.921	2.444.310.934	4.755.856.294	229.317.021	8.366.090.170
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2014	65.917.103	2.029.951.812	3.658.730.665	-	5.754.599.580
Амортизација	10.267.557	16.423.345	189.623.129	-	216.314.031
Намалување	-	(331.640)	(8.829.600)	-	(9.161.240)
Курсни разлики	-	(17.115)	(31.293)	-	(48.408)
Салдо на 31 Декември 2014	76.184.660	2.046.026.402	3.839.492.901	-	5.961.703.963
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2014	860.421.261	398.284.532	916.363.393	229.317.021	2.404.386.207
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2014	817.814.305	392.378.297	838.448.526	294.148.311	2.342.789.439

9. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

2015	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обртно стадо	Повеќе- годишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2015	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2015	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2015	-	-	-	-	-	-
2014						
Состојба на 1 Јануари 2014	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2014	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2014	-	-	-	-	-	-

10. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Вложувања во конвертибилни обврзници	-	-
Вкупно:	-	-

Број на конвертибилни обврзници:

Права кои ги носат конвертибилните обврзници:

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	245.393.751	285.710.224
Побарувања од купувачи во странство	141.900.965	99.071.273
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	1.235.418	1.433.976
Вредносно усогласување на побарувања	(1.235.418)	(1.433.976)
Вкупно:	387.294.716	384.781.497

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	45.622.071	137.884.260
Парични средства во денарска благајна	4.617	14.762
Девизна сметка	752.822.599	735.652.514
Девизна благајна	-	-
Вкупно:	798.449.287	873.551.536

13. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба					
		01.01.2015	%	зголем.	намал.	31.12.2015	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба					
		01.01.2014	%	зголем.	намал.	31.12.2014	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

14. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:

Тековна година

Претходна година

Вид на обврска:

Вид на обезбедување:

Обврски спрема поврзани друштва

-

-

Обврски кон добавувачи

-

-

Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми

-

-

Обврски по основ на кредити

-

-

Обврски по основ на заеми

-

-

Останати долгорочни обврски:

-

-

Вкупно:

-

-

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	191.495.466	116.698.232
Добавувачи во странство	88.776.821	81.166.865
Добавувачи за нефактурирани стоки	38.428.822	11.993.405
Вкупно:	318.701.109	209.858.502

16. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Краткорочни кредити во земјата	-	-
Краткорочни кредити во странство	-	-
Вкупно:	-	-

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	3.166.026.862	3.473.241.442
Приходи од продажба во странство	839.996.118	537.741.350
Вкупно:	4.006.022.980	4.010.982.792

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	15.999.631	17.927.511
Приходи од наплатени отпишани побарувања	-	-
Приходи од државни поддршки	-	-
Вкупно:	15.999.631	17.927.511

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	133.184.801	84.587.222
Трошоци за саеми	-	-
Наемнина	5.311.527	5.758.588
Дневници за службени патувања и патни трошоци	5.631.217	5.793.644
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	-	-
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама	-	-
Премии за осигурување	6.476.668	7.164.758
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	4.166.580	2.869.737
Трошоци за ревизија	1.602.216	1.602.548
Трошоци за останати интелектуални услуги	11.850.422	9.363.683
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	853.016	764.279
Загуби од отуѓување на нетековни средства	2.402.487	1.522.558
Останати расходи	14.536.548	8.463.661
Вкупно останати оперативни расходи	186.015.482	127.890.678

20. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	142.138.933	99.071.273
Обврски по основ на купопродажни односи	60.085.586	36.054.457
Приходи од продажба на готови производи	88.512.761	-
Приходи од продажба на стоки	451.838.454	526.443.656

Цементарница УСЈЕ АД Скопје

